

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Főigazgató: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabása szerint

Egyes szám ára 5 lej

vasárnap 6 lej

Bucurestiben 50 banival, 15 bb

Magyar érettségi.

A közoktatásügyi miniszter új törvénytervezetet visz a parlament elé a középiskolai oktatás reformjáról. A javaslat sok érdekes pontja közül bennünket elsősorban az érdekelt, amely az érettségi diplomáról szólva úgy rendelkezik, hogy a kisebbségi nemzetekhez tartozó tanulók a saját anyanyelvükön tehetik le az érettségi vizsgát. A törvénytervezet e koncessziós és kisebbségi körökben nagy örömet keltő pontjának vannak ugyan megszorító rendelkezései is, amelyek szerint ez a jog csak az esetben érvényes, ha az illető kisebbségi tanuló már a beiratkozásnál nem kötelezte magát arra, hogy románul vizsgázzék. Ezenkívül két tantárgyból: a román nyelvből és a történelemből az állam nyelve kell vizsgáznia. Mindeme megszorítások dacára is ki kell emelnünk ezt az örömdélgető hírt a napi események tengeréből.

Lehetetlen észre nem vennünk, hogy a választási izgalmak által teremtett és a kisebbségeket eddig körülvevő ellenséges politikai atmoszféra az utóbbi időkben lényegesen megenyhült. A Magyar Párt képviselőinek parlamenti beszédein már a kiengesztelődés, a megértés, sőt jóindulatú érdeklődés hangulatában fogadták még a legszélsőbb ellenzéki pártok is. Ezt követte Országos történelmi jelentőségű kijelentése a kisebbségekkel való békés együttműködés szükségességéről. Azóta pedig számos jel mutat arra, hogy a kormány végre a méltányosság álláspontjára helyezkedett, ama kisebbségi jogokkal szemben, amelyeket egyrészt a román alkotmány, másrészt pedig nemzetközi szerződések garantálnak. A romániai magyar kisebbség rövid idő óta tartó politikai szereplésével kétségbevonhatatlan jelölt adta annak a becsületos és a mai politikai helyzetben egyedül bölcs szándékának, hogy őszintén, népi értékének egész erejével részt akar venni abban a közös munkában, amely ennek az országnak a felvirágoztatását szolgálja. Ezt a jószándékot felismerte bennünk elsősorban maga a király, tisztán látja a kormány, észrevette minden politikai tényező és lassanként köztudattá válik az országban, hogy a kisebbségi nemzetek nagy és megbecsülendő munkáját testvéri kapcsolatokkal kell összehangolni az ország érdekeivel.

Ez a közszellem nyilatkozik meg a kormány legutóbbi intézkedéseiben, amelyek a kisebbségi problémákkal összefüggésben vannak. Szívesen és meleg érzésektől áthatva nyugtázzuk tehát a középiskolai oktatási reform keretében a kisebbségi tanulók részére alkalmazott könnyítést, amely szerint ezentúl a saját anyanyelvén is érettségizhet az eddig nyelv-nehézségekkel küzdő ifjú. A közoktatásügyi miniszter e szerencsés lépése nemcsak a politikai béke és egymás megértése felé jelent hatalmas előretörést, hanem pedagógiai és kulturális szempontból is örömdélgető eredményeket fog hozni. A nyelvi jogaihoz juttatott magyar tanuló nagyobb lelkesedéssel, több ambícióval fekszik neki tanulmányainak és ezáltal képzetesebb, öntudatosabb és minden vonatkozásban lojálisabb polgára lesz ennek az országnak, ha az nem fosztja meg szent jogától: az anyanyelvétől s annak használatától.

Hétfőn iktatják a Banca Nationala új kormányzóját.

Arad egyik ismert pénzügyi férfia a kormányzóról. — Kormánypárti képviselő érdekesen jellemzi Burileanút.

(Arad, január 8.) Mai számunkban megírta, hogy a Banca Nationala kormányzói tisztisének kérdését megoldották. Averescu miniszterelnök a politikai világ igen nagy meglepetésére *Tilica Burileanu* földbírtokost, bankvezért és kormánypárti képviselőt terjesztette elő a királynak s Országos már ki is nevezte Oromulu utódját. A váratlan kinevezés híre országsszerte nagy feltűnést keltett s már az első pillanatokban politikai körökben az az általános vélemény alakult ki, hogy a kinevezés miatt a kormány és a liberálisok között a legkérlelhetetlenebb harc indult meg, mert Oromulu elejtése a néppárt függetlenítéséhez és a kormány agrárpolitikájának teljes végrehajtásához vezet. Munkatársunk az aktuális kérdésben beszélgetést folytatott egy ismert aradi pénzügyi férfiával és egy kormánypárti képviselővel, akik az ügyben az alábbi információval szolgáltak:

— Hogy ki áll a Banca Nationala élén, az nem lehet mellékes az ország kereskedelmi és gazdasági életére — mondotta a bankférfi. — Oromulu — bár teljesen *Bratianu* Vintila intézkedését hajtotta végre — rendkívül sokat tett a gazdasági konszolidáció érdekében s négy évi kormányzói megbízatása alatt lényegesen megerősítette pénzügyi intézményeinket, amelynek természetes következménye volt, hogy a bankok égisze alatt működő gyárak és vállalatok felvirágoztak. A Banca Nationala kormányzójának hatásköre ugyanis főként a hitelek szabályozása körül merül ki s ez a körülmény rendkívül fontos, mert egy elfogult pénzügyi politika többet érthet az országnak, mint a kormánypárti bankvezéreknek. Oromulu nem volt tekintettel pártokra s akarátát még a legfelsőbb pénzügyi bizottságokkal, sőt a bankszindikátusok delegátusaival szemben is keresztül vitte. Ha ezt az általános érdekeket képviselő szempontból Burileanu is meg tudja tenni, úgy csak a név változott, a szellem megmarad és a Banca Nationala továbbra is teljesíteni fogja hivatását. Feltételezem kell azonban, hogy Burileanu kinevezésével új pénzügyi politika veszi kezdetét. Azonban, hogy most már esetleg inflációra volna kilátás, az nem egészen valószínű, mert ez

nem a Banca Nationala kormányzójától, hanem a legfelsőbb pénzügyi bizottság s a bankszindikátusok hozzájárulásáról is függ.

A kormánypárti politikus Burileanu politikai és közgazdasági felkészültségéről a következőket mondta:

— Kormánykörökben már régebben portáltak Burileanu nevére, mint aki Oromulu örökét van hivatva átvenni. Azonban teljesen kijárt, hogy Burileanu a néppártnak tett áldozatok fejében kapta volna ezt a rendkívül fontos megbízatást. Kinevezése kizárólag államérdekből történt, mert a kormányon mindenki meg van győződve arról, hogy egy igazán egészséges pénzügyi politika olyan gerinces, szakavatott ember közreműködését kívánja meg, mint Burileanu, aki hozzáértését nem egyszer bizonyította be. Burileanu különben előnyösen ismert közgazdász is, s mint több nagybank vezetőembere, működésének eddigi eredménye kétségtelenül predestinálta erre a megbízatásra.

Bucuresti-i tudósítónk távirati jelentése szerint Burileanu kormányzói kinevezése ma megjelent a hivatalos lapban. Burileanu ma hosszabb megbeszélést folytatott Averescu tábornokkal. Burileanu hétfőn teszi le az esküt, amikor Lapedatu pénzügyminiszter is a fővárosba érkezik.

Burileanunak a Banca Nationala kormányzójává történt kinevezését különösen a liberálisok fogadták nagy elégedetlenséggel, de az ellenzéki sajtó tudni véli azt is, hogy a nemzeti-parasztpártnak sincs inyére a kinevezés, mert ezzel az agrárpolitika felülkerkedését lájadják. Egvedül Mihalache fogadta örömmel Burileanu kinevezését s nyílt levelet intézett fegyvertársaihoz, amelyben arra kéri őket, fogadják szeretettel az új kormányzót, mert még mindig jobb, hogy Burileanu került a Banca Nationala élére, mintha Oromulu mandátumát hosszabbították volna meg. A Cuvantul értesülése szerint Lupu dr. Mihalache levelére azt a megjegyzést tette, hogy Berlescu elleni személyes antipátiája készítette őt erre s egyben kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt összessége sokkal szívesebben vette volna, ha Berlescut nevezik ki a Banca Nationala kormányzójának.

Véres harcok dülnek Kinában.

Angol és amerikai hajóraj a veszélyeztetett vizeken. — Anglia tárgyalást kezd a kantoni kormánnyal.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kínai események izgalomban tartják Anglia és Amerika közvéleményét és mind nyilvánvalóbbá válik az a tény, hogy a szovjet rendezi a kulisszák mögött a véres eseményeket. A helyzet rendkívül veszélyes az ottiakó fehérekre, akiknek a védelmére egymás után érkeznek meg a különböző államok hadihajói. Az Aradi Közlöny távirati jelentései az alábbiakban számolnak be az újabb fejleményekről:

A londoni Daily Mail hankai tudósítója beszámol arról, hogy az agitátorok az idegen tengerészek eltávozása előtt valósággal ingerelték, főleg az angol matrózokat arra, hogy a néphe löjjenek bele, hogy azután a fékeve-

szett nép dühét felkorbácsolják. A kísérlet azonban nem sikerült, az angol tengerészek rendben elhagyták a várost. A brit tengerészeti hivatal elhatározta, hogy újabb kilenc hajót küld a kínai vizekre 9000 tengerésszel. A bennszülött rendőrök kijelentették, hogy az idegenegységben nem teljesítenek szolgálatot.

Jelentették, hogy egy agitátor súlyosan megsebesített egy német alattvalót Hankauban. A hankai német konzulátus értesítése szerint a sebesült egy Burmeister nevű német alattvaló, aki véletlenül belekeveredett az angol negyedben tüntető kintak közé. A tömeg számos késszurással életveszélyesen megsebesítette. A kantoni kormány külügyminisztere ma megjelent a német konzulnál és sajnálko-

zását jelentette ki az eset felett, egyben pedig személyes kezességet vállalt az ottlakó német állampolgárok testi és anyagi épségéért. A kínai külügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó megfelelő elégtételt is szolgáltatni az esetért.

Az angol sajtó ekkeseredett hangon ír a kínai eseményekről. Kijelenti, hogy amennyiben a kínai megmozdulás mögött tényleg nemzeti mozgalom áll, úgy Anglia hajlandó a kantoni kormányt engedmények ügyében tárgyalásokat folytatni. Ha azonban a szovjet irányítja a mozgalmat, ami valószínű is, Angliának a nyugati kultúra érdekében egy jótányit sem szabad engednie.

Washingtoni távirat szerint William tengernagy, az Unió ázsiai hajóhadának parancsnoka parancsot kapott arra, hogy azonnal menjen Sanghaiba és tegnap sürgősen jelentést az amerikai kormányoknak az ottani helyzetről.

Sun Csu San tábornok közben megkezdte az előnyomulást Sanghai ellen. Csapatok átkeltek a folyón és a kantoni csapatok megtámadására készülnek, hogy elzárják előttük az utat Sanghai felé. A két sereg harcra is keveredett egymással és az ütközet egész napon át tartott. Sanghaiban különben az egész munkásság a kantoni kormány mellé állott.

A Reuter-ügynökség pekingi jelentése szerint Csang Csolin kinevezte az új kormány miniszterelnökét a Fang-Sien tartomány polgári kormányzójának személyében.

Japán forrásból jelentik, hogy az angol lobogó ma már lekérült a sanghai angol konzulátus épületéről. Az angol főkonzul még az épületben tartózkodik ugyan, amelyet a kommunista csapatok őriznek, de utakészen áll. Az angol lakosság a hongkongi és sanghai bank és az ázsiai petroleum részvénytársaság épületeibe menekült. Az épületeket szintén a kommunista csapatok őrzik.

Megadózott aradi házak.

Az aradi háztulajdonos-szövetség ügyészenek nyilatkozata az új házadó-törvényről.

(Arad, január 8.) Az aradi háztulajdonosok szövetsége a jövő hét elején gyűlés keretében foglalkozik az új házadó-törvényről, illetve azokkal a sérelmekkel, amik a törvény életbelépése révén a háztulajdonosokat érte. Az új házadó-törvényről — amit tegnap számunkban nagy vonásokban már ismertettünk — és annak sérelmes intézkedéseiről dr. Steinitzer Pál az aradi háztulajdonosok szövetségének ügyvezető ügyésze a következőket mondotta munkatársainknak:

— Az új törvény legfontosabb és — mindjárt megállapíthatjuk — igen sérelmes része az, amely 1927. január elsejétől kezdve megváltoztatta a régi törvénynek azt az intézkedését, amely a házadót 1923-tól kezdve 5 évre változtatlanul jelölte meg. Észert az az év még beleszámít a megjelölt 5 évbe, azonban az új törvény ezt mintegy hatályon kívül helyezi. Az új törvény szerint ugyanis az olyan házak után, amelyek még a háború előtt kerültek a tulajdonos birtokába és abban az illető tulajdonos egyedül lakik, az 1914. évi adó háromszorosát kell fizetni.

— Bérbeadott házakról, amik szintén háború előtti szerzemények, bérvallomást kell beadni, azonban ezt az adókövető bizottság nem fogja különös figyelemben részesíteni, mert a törvény rendelkezése szerint egy külön bizottság fogja ezekben a házaknak bérértékét megállapítani, tekintet nélkül a lakók által fennálló szerződésekre. Ez talán a legsérelmesebb intézkedése az új törvénynek. A háború után vásárolt házak adója a ház értékének 5 százaléka. Megjegyzem még, hogy legközelebbi gyűlésünkön nemcsak ezekkel a sérelmekkel, hanem a lakbérleti törvényjavaslattal is foglalkozunk. En a mi részünkről különben, mivel hirt járja, kérdést intéztem a bucaresti-i központhoz, igaz-e, hogy Cudalbu igazságügyminiszter javaslata változásokat fog átadni, illetve máris lényeges módosításokat szenvedett. Minden nap várjuk a központ választát és várjuk, hogy legközelebbi ülésünkön már az-

zal is módunkban lesz foglalkozni. Ugy ennek a kérdésnek, mint a házadó-törvény sérelmeinek megtárgyalása ügyében érintkezésbe lépünk az összes erdélyi háztulajdonos-szövetsé-

Átvizsgálják az állampolgársági panaszokat.

(Az Aradi Közlöny cluj tudósítójának telefonjelentése.) Ciordaru Augustin ügyvéd, az állampolgársági ügyek cluj kormánybiztosa elhatározta, hogy a közeljövőben telke-

gekkel, aminek az lesz az eredménye, hogy ebben a két igen fontos dologban a bucaresti-i központtal karöltve teljesen egységes álláspontot foglalkunk majd el.

reszi az állampolgársági felebbezési bizottság területén levő városokat és a panaszosokat a helyszínen meghallgatja.

Magyar diákok magyar érettségije.

A kisebbségi tanulók a saját nyelvükön vizsgázhatnak. — A közoktatásügyi miniszter elkészítette a középiskola reformját.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A Dimineata mai számában közli annak a törvénytervezetnek a főbb vonásait, amelyet Petrovici közoktatásügyi miniszter készített a középiskolai oktatás reformjáról.

A tervezet szerint az elemi iskola IV. osztályának elvégzése után felvételi vizsgával veszik fel a gyermekeket a liceumba. Az első osztály végeztével román nyelvből és matematikából, a második osztály végeztével ugyanebből a két tárgyból és francia nyelvből, a harmadik osztály végeztével a fenti három tárgyból és kémiából, esetleg az iskola nyelvén, ha az nem volna román és végül a IV-VII. osztályoknál ezen tantárgyakból kell felvételi vizsgát tenni, hogy a következő osztályba léphessenek a növendékek. A középiskola utolsó osztályának befejezése után a diák liceumi abszolutoriumról kap bizonyítványt, amellyel már katonai önkéntesi jogot nyert el és köztisztviselői pályára is léphet. Hogy azonban az egyetemre, vagy a főiskolákra beiratkozhatson, meg kell szereznie az érettségi

diplomát.

Érettségizni filozófiából, román nyelvből, francia nyelvből, román történelemből kell, Ezenkívül vagy matematikából, latinból, vegytanból, vagy biológiából köteles vizsgát tenni, aszerint, amilyen főiskolába akar beiratkozni. Az érettségi vizsgát a tanárok által választott hetes bizottság előtt teszik le, akik közül a kormány egy egyetemi tanárt delegál. A vizsgák minden év júniusában és szeptemberben tartatnak.

Kisebbségi tanulók a saját anyanyelvükön tehetik le az érettségi vizsgát, kivéve, ha a beiratkozásnál nem kötelezték magukat arra, hogy románul vizsgázzanak. Mindenesetre azonban román nyelvből és történelemből az állam nyelvén kell vizsgázni.

Nagyon érdekes, hogy a határmenti megyékbe csak a legjobb vizsgaeredményeket elért tanárokat helyezhetik a tervezet szerint és azok a tanárok, akik ezekben a megyékben akarnak elhelyezkedni, 100 százalékos fizetés-emelésben részesülnek.

Megbukott Fedák Sári Valentinója.

Fedák Sári Molnár Ferenc „pukasztására” akart világhírű filmszínészt csinálni Mindszenythy Tiborról. — A Newyork Times Madame Sáriról és a kövér sejkéről.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Fedák Sári már néhány hete kint van az általa felfedezett új Rudolf Valentinóval, Mindszenythy Tiborral Amerikában és mindenképpen azon igyekszik, hogy Hollywoodban leszerződtesse a jövőre sztárt, azonban ugylátszik ez nem megy oly könnyen, mint ahogy azt Zsazsa Budapestnek elképzelte. Közben Budapestben teljesen a nyilvánosság prédájára bocsátják azokat a kultusztitkokat, amiket eddig csak a beavatottak tudtak és amelyekkel megvilágításba helyezik Fedák Sári „felfedezését” és Amerikába való utazását.

Fedák Sári ugyanis Molnár Ferencről való elválása óta, még privátéletével is a nyilvánosságnak él és a jelek szerint minden ténykedésével azt akarja kimutatni, hogy mennyire nem érintette őt ez a válás. Fedák Sári házi tűzelyének ügyeiről azonban csak akkor kezdtek nyilvánosan beszélni, amikor egy ízben bejelentette, hogy három evezőssel, köztük gróf Mindszenythy Tiborral csónakkirándulást tesz egészen Ulmig. A riporterek keresni kezdték erre Mindszenythyt, akit meg is találtak, sőt fényképét is hozták, de közben az is kiderült, hogy gróf Mindszenythy nincs és az a Mindszenythy, aki Fedák Sárral van jóbarátságban, fűszerkereskedő, aki sógoránál, Horváth Nándor fűszerkereskedőnél van alkalmazásban, amióta mint katonatiszt teszerelt. Egyszer aztán Angelo mester a híres budapesti fotográfus, akéhez Mindszenythy gyakran felkísérte Fedákot, kedveskedve így szólt a fiatalemberhez:

— Érdekes, hogy ön mennyire hasonlít Rodolfo Valentinóhoz.

— Tényleg — csodálkozott el Fedák Sári — eddig észre sem vettem. Ebben a pillanatban született meg az új Valentino és a Valentino legenda. Fedák Sári Valentino-képeket szerzett és akivel csak találkozott, megkérdezte, hogy nem hasonlít-e Mindszenythy a nemrég elhunyt nagy filmszínészhez. Fedák

ismerősei udvarias emberek és azt mondták, hogy a hasonlóság tényleg feltűnő. Ezután már gyorsvonalsebességgel követték egymást az események. Megjelentek a Mindszenythy-Valentino képek a Színházi Életem és a Jelmerek hasonlítottak is, csak ép az arok nem. Ezt persze mindenki észrevette, csak ép Fedák Sári nem, aki akkor már befejezte magát a gondolatba, hogy a kis fűszeresből nagy filmszínészt csinál, hogy kedvence híresebb lesz, mint Molnár Ferenc és akkor Molnár igazán meg fog pukkadni.

Amerikában, noha az ottani magyarok támogatását is igénybe vette, óriási pénzeket költött Fedák a reklámozásra. Még Göndör Ferencet is felkereste, Göndör azonban megtagadta támogatását, sőt éles cikkben tiltakozott a különös kísérletezés ellen. Fedák mindezek ellenére táviratokat és leveleket küldött Budapestre, amelyek hihetetlen sikerről számoltak be és arról is szólnak, hogy Mindszenythyt elárasztották szerződési ajánlatokkal. Ugyanakkor azonban a Newyork Times az alábbiakat írja Fedákról és Valentinójáról:

— Rudi helyettese igen kövér ahhoz, hogy sejkét játsszon. Meglátogattuk a magyar gentlemant, aki Rodolfo Valentinót szeretné helyettesíteni, hát lányok képzeljétek el magatoknál egy képtelenül kövér sejkét, mert ilyesmét akartek feltalálni a „Madame Sári” nevű nőölgy, aki őt megtalálta és felfedezte. Tibornak, akinek kimondhatatlan családai neve van, legálább harminc fontot kell lefogynia, ha abban reménykedik, hogy hasonló szerepekre szerződhet. Tibor még sosem szerepelt színpadon, sem vásznon és kértük, hogy miután meg szerződöttési ajánlatát, erre azonban nem volt hajlandó, csak állította, hogy kapott. Lehetséges. De talán valami másnak akart szerződöttni. Valentinónak egészen bizonyos nem.

Ezután még „Madame Sáriról” is ír a lap néhány sort, de olyasmit, amire Fedák Sári aligha lesz büszke sem ott az újvilágban, sem szűkebb hazájában.

Kedden lesz döntés az aradi autobus ügyében.

Küldöttség Angel István dr. előtt. — Tárgyal az albizottság. — Mit ajánl a vállalkozó a városnak.

(Arad, január 8.) Az autobuszkerésben még változatlan a helyzet, az interimar bizottság mai ülésén megint elhalasztották a kérdés végleges tárgyalását keddig, amikor a kiküldött albizottság jelentést tesz és valószínűleg már konkrét javaslattal járul az interimar bizottság elé.

Ma délelőtt különben Wohlmutfi Henrik Mossóczy-telepi lakos vezetésével többtagú küldöttség járult Angel István dr. interimar bizottsági elnök elé. A küldöttség vezetője kijelentette Angel István dr.-nak, hogy a legközelebbi napokban egy kétszáztagú küldöttség akarja felkeresni a város vezetését a telepi autobus érdekében. Előadta, hogy éppen a telep lakossága érdekében nem szabad most, télviz idején beszűntetni az autobuszközlekedést. Viszont ez ellen is szót emelt, hogy csak a motorállomás és a telep között közlekedhesen az autobus, miután a motorosnál letett telepiek kénytelenek a hideg időben hosszasan ideig várni, míg a kisvasut továbbviszi őket. Angel István dr. válaszában kijelentette, hogy szükségtelen a nagy küldöttség, ő amugy is megtesz mindent, amit lehet, hogy a telep lakossága megfelelő közlekedést kapjon továbbra is. Kifejtette, hogy amikor a járatot engedélyezték, nem gondoltak arra, hogy hónapokig eltarthat, míg a kérdést véglegesen rendezik. A városi üzemek oly nagy kárt szenvedtek eddig, hogy valami módot kell találni arra, hogy a közlekedés is megmaradjon és a tramway se szenvedjen oly nagy kárt. Két módzat lenne erre, az egyik az, hogy csak a motorállomás és a telep között közlekedik az autobus, a másik pedig az, hogy amikor az autobus a városból a telepre megy, csakis Mossóczy-telepi utast vegyen fel és nem állna meg a városban sehol, csupán a viaduktulsó oldalán. A végleges és legmegfelelőbb módzatot majd az interimar bizottság keresi meg.

A mai déli ülésen azután szóba került az autobus kérdése. Angel István dr. elnök bejelentette, hogy a kiküldött albizottságnak még tárgyalásokat kell folytatni Ungár Sándor vállalkozóval és a célból hétfőn délután hat órákor albizottsági ülést tartanak a gázgyárban. A bizottsági ülésen Ungárnak megfelelő javaslattal kell a bizottság elé járulnia. Az ülés eredményéről a keddi interimar ülésen számolnak be, amikor is véglegesen határoznak, miképpen oldják meg Aradon a közlekedés kérdését.

Miután ezek után érdeklődésre tarthat számot Ungár javaslata, kérdést intéztünk Ungár Sándorhoz, az irányban, hogy milyen javaslattal járul a hétfői albizottsági ülés elé. Ungár az alábbiakban válaszolt azokat a feltételeket, amelyeket a mai körülmények között el tud fogadni: hogy továbbra is fenn tudja tartani a Mossóczy-telepi járatot:

— A járat megindítása óta a benzin ára 9 lej 75 baniról 13 lejre emelkedett. Az olaj ugyancsak körülbelül 56 százalékkal drágult, bruttó bevételeim után a város 15 százalékos illetéket rótt ki rám úgy, hogy a járat megindításától rezsím 25 százalékkal, vagyis havonta 50.000 lejrel emelkedett. Ezzel szemben a bevételem maradt a régi, mivel a menet díja nem változott. Természetes tehát, hogy a jelenlegi járatból még ezen terheket sem vagyok képes viselni, még kevésbé magamra nagyobb terheket vállalni. Azonban járatom megindítása óta a körülmények kényszerítő hatása alatt kénytelen voltam újabb befektetéseket eszközölni. Invesztícióim, kötelezettségeim vannak és így becsületes emberként kénytelen vagyok keresni módot arra, hogy kötelezettségeimnek eleget tudjak tenni. Nézetem szerint

elsősorban reális mértékre redukálendő amaz állítólagos nagy veszteség, amely a kisvasutat az autobuszok megindulása óta érte. Tudvalevő ugyanis, hogy a kisvasut forgalmának csökkenését nem csekély mértékben idézte elő a szeptember hónapban életbeléptetett horribilis CFR. személyi tarifaemelés. Koncedáljuk azonban, hogy részben az autobuszok életbeléptetése idézte elő a kisvasut jövedelmeinek csökkenését, de akkor csupán azt a kárt viselje az autobus, amit tényleg okozott, nem pedig azt, amit a CFR. tarifaemelés. Vállalom tehát a kényszer hatása alatt a kisvasut kártalanítását.

Leszállítják a katonai szolgálati időt.

A kormány és a pártok a szolgálati idő megrövidítése mellett.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A katonai szolgálat időtartamára vonatkozólag a lapok jelentéseivel ellentétben még nem történt döntés. A kormány Mircescu tábornokkal együtt a szolgálati idő leszállítása mellett foglalt állást, azzal a feltétellel, hogy a kiképzés sokkal intenzívebb legyen az eddiginél. A liberális kormány is hive volt

sát, de csak oly mértékben, amint azt bevételeim, illetve mostani járatom jövedelme enged. Minthogy azonban amint fent említettem, üzleti rezsím a benzin, olaj stb. drágulása által oly mértékben emelkedett, hogy további megterhelést el nem bírok, kérni fogom az interimar bizottságot, hogy erősítse teherbíró képességemet oly módon, hogy engedélyezze ideiglenes formában járatomnak kibővítését, azokra a vonalakra, ahol kisvasut nem jár. Ezzel szemben hajlandó vagyok ezen szűz területek jövedelmének bizonyos százalékát ugyan csak a kisvasut kártalanítására fordítani. Ebben az esetben maga a kisvasut újabb használatná ennek, mert az én autobuszaim a külvárosokból szállítanak neki az utazóközönséget, amely máskülönben a külvárosból kocsin menne a vasutra vagy a főtér más részére.

Főrendeket választ Magyarország

Izgalmas harc a magyar mágnások között.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Magyarországon teljes erővel folyik a felsőházi tagok választása. Különösen a mai nap felé fordult a főfigyelem: a főrendek ma választották meg a maguk soraiból a 38 rendes és 38 póttagot. Két lista küzdött egymással a Széchenyi Emil-féle kormánypárti és a Pallavicini György-féle legitimista lista. A két lista majdnem ugyanazokat a neveket tartalmazza, mindössze hét-nyolc névben van eltérés, igaz ugyan, éppen ezek a nevek viselői a legkimondottabb legitimisták. Érdekes, hogy Andrassy Gyula gróf mindkét listán szerepel s így megválasztása bizonyos. Hogy a két lista közül melyik győzött, jelen pillanatban még nem állapítható meg, mivel lapunk zártáig a főrendi választás eredménye nem érkezett meg. A mai felsőházi választásokról budapesti tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

Ma délelőtt negyed 12 órákor nyitotta meg Wlassics Gyula a közigazgatási bíróság elnöke 80 mágnás jelenlétében a főrendek választóülését. Fél 12 órákor felfüggesztette az ülést és elrendelte a szavazást, annak kijelentésével, hogy a szavazás délután négy óráig tart. A 38 rendes tag megválasztása után, este sor kerül a póttagok megválasztására.

A kereskedelmi és iparkamarák részéről a főrendház tagjai lettek, a budapesti kamara részéről: Belatini Artur kamarai elnök, Székács Antal alelnök, Fellner Henrik a GYOSZ. elnöke. A vidéki kamarák részéről Szesztina Jenő, a debreceni kamara elnöke, Pálffy Dániel a szegedi és Chorin Ferenc a salgótarjáni kamara elnöke. Az állatorvosi főiskola Hutya Ferenc dr. tanárt választotta felsőházi képviselőjének.

A délután folyamán az ügyvédi kamarák, a zeneművészeti és képzőművészeti főiskolák, a tudományegyetem választották meg felsőházi tagjaikat. A budapesti egyetem jogi kara Nagy Ferencet, Debrecen és Hajdúvármegye törv. nyhatósága Rasó István nyugalmazott főispánt, póttagnak Ludányi Miklós földbirtokost, Szeged város törvényhatósága Kocsó Istvánt, póttagnak Back Bernátot, Biharvármegye Beöthy László volt minisztert és Leszkay Gyula volt képviselőt, póttagnak Baranyi Andrást és Balogh Elemért választotta meg. A budapesti városatyafőrendek: Szigeti János, Gaár Vilmos, Szőke Gyula, Bódy Tivadar, Joanovich Pál, Glücksthal Samu és Lázár

a szolgálati idő leszállításának, tekintettel a mezőgazdasági munkálatok idejére, a nemzeti-párt pedig egyéves szolgálati időt követel szintén fokozott kiképzés mellett. A kérdést a hadsereg felügyelőbizottsága fogja részleteiben megtárgyalni és csak azután kerül sor a törvényjavaslat megszövegezésére.

Ferenc lettek; póttagok: Perczel Béla, Battenberg Lipót, Botzenhard János, Kállay Tamás, Csepregy-Horváth János, Ziegler Géza és Dinich Vidor. Az ügyvédi kamarák a felsőház rendes tagjává Papp József kamarai elnököt s Szuly Lajos pécsi kamarai elnököt; póttagokul Köves Bélát és Széll Gyulát választották meg egyhangulag.

Aradi kereskedők

a posta sérelmes intézkedései ellen. Megmozdul az aradi kereskedelem és ipar és csatlakozásra hívja az ország valamennyi gazdasági testületét.

(Arad, január 8.) Az aradi kereskedők és iparosok körében megindult akció, amely erőlyes állásfoglalásra szólítja a gazdasági érdekképviseleteket, visszhangra talált: egész Erdély, sőt az ókirályság kereskedelmi világa is megmozdult a posta új rendje miatt. A horribilis telefonköltések, a telefonfelszerelés tíz-négyszeres lejes költsége és az interurban beszélgetések több száz lejes díjai, a levélbélyegek hihebetlen megdrágulása, mindmeggannyi gondot adó probléma, de olyan nehéz helyzetet, mint amelyet az új postacsomag-rendszer teremt, lehetetlen szó nélkül hagyni. Hasonló rendelkezés, hogy tíz kilogrammnál nehezebb csomag nem adható postára, sehol a világon nem létezik. Ez a példátlanul álló intézkedés hallatlanul megnehezíti a kereskedelem és az ipar szállítási munkáját. Hiszen lehetetlen úgy tervezni meg a csomagszállításokat, hogy azok tíz kilogrammnál súlyosabbak ne legyenek. Szövet vagy vászonárukat fel kell darabolni, ha véletlenül tíz kilónál többet nyomnak egy postacsomagban. Vagy egyéb iparcikkeket, papírárut, dobozokat és más efélet, amelyekhez mennyiség szerint készültek a csomagoló anyagok s csupán néhány kilogrammal emelkedtek túl a most engedélyezett tíz kilónál, szintén új szisztémák szerint kell postára adni s így megtörténhetnek olyan abszurdumok, hogy a tíz kilogrammba nem fér be a vég szövetből az utolsó két méter, vagy a háromszáz dobozból az utolsó, hét skatulya. Ez aztán elmarad, vagy külön csomagolva kell utra. Hihebetlen a lehetetlen helyzet meg fog szünni s az illetékes gazdasági szervek megtárlják a módját annak, hogy a kormány egészségesebb intézkedésekre kötelezze a postát.

Önnek nincs szüksége

arra, hogy gyermek- és hélybántalmak miatt állandóan szenvedjen, amikor köztudomású, hogy a világhírű és mindenki által legelsőnek elismert IGMÁNDI keserűvíz azonnal megszünteti a rendszerint fenti bajokból eredő fejfájást, csökkenti a vérnyomást az agyban és meggátolja az érelmeszesedést. Emésztési zavaroknál és pomorra már fél pohár langyos IGMÁNDI keserűvíz elegendő. — Kapható kiskis- és nagy üvegekben Arad és vidékén, gyógyszerárakban és lüszterüzletekben. 465.

Művészet.

Az aradi városi színház heti műsora. Vasárnap délután 3 órakor: Csuda Mihály szerencséje, operett. (Mérsékelt helyárad.) Délután 5 és fél órakor: Zsába bohózat. (Mérsékelt helyárad.) Este 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszünet.) Hétfő: Cirkuszhercegnő. (A. bérlet.) Kedd: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bérlet.) Szerda: Cirkuszhercegnő, operett. (C. bérlet.)

Pető Tibor: A nagy koréken. Az új zsidó irodalom új verselője Pető Tibor. Halk, finoman esikézett lírájából komor szépségekben csendül ki egy magára maradt, szomorú ember hangja. „Írtam magamnak és mindazoknak, akik tudják, hogy az ember nem oda érkezik, ahová elindult.” Ezt adta utra valóul verseinek Pető Tibor, aki épp úgy hadakozik a Mával, mint az őszi szplnben vergődő szívével s mind: extázisának csúcjáról fanatikus pesszimizmussal zuhan vissza a hétköznapok fájdalmai közé, hogy újból neki vágjon a meredeknek. Különösen szép verseit Ahasverus unokáiról írta. Ezekben a versekben leveszi a poéta gögös álarcát s úgy tárul meg őszinte, meztelen sebekkel a Szenvedés derésén, mint az ablaküvegére vágódó ájult októberi esőcseppek. (p. a.)

Ana D'Artesi koloraturénekeső hangversenye. A milánói Scala és a madridi operaház csillagának, a világ legnagyobb koloraturjának január 14-iki hangversenye óriási érdeklődést váltott ki Arad zeneértő publikumából. A sajtóbemutatón elért szenzációs sikere előre biztosítja a telt házat. Minden dicsőret helyett leközöljük a hangverseny műsorát, amelyhez fogható még nem adott énekeső. 1. Verdi: Traviata. Auber: A korona gyémántjai. Penillia: A csalogány. 2. Seranno: Te quiero. Proch: Variációk. 3. Paganini: Velencei karnavál, 18 hegedű variációval. (A művésznőn kívül senki sem énekl a világon) Perez: Ay-ay-ay. Mazzi: Szerelmi álom (a művésznőnek komponált hangverseny keringő). A zongoránál dr. Szelle. Jegyek 40—200 lejig Oláh-cégnél.

Kultúrledadás az aradi Kulturpalotában. Az Astra kulturális egyesület aradi tagozatának rendezésében vasárnap délután 5 órakor igen érdekes előadás lesz az aradi Kulturpalotában, Petran Coriolan dr. aradi származású egyetemi tanár tart előadást Művészi egyéniségek címen. Belépő-jegyek 20, 10 és 5 lejés árban kaphatók; a tiszta jövedelem az Eminescu-szobor alap javára szolgál.

Az aradi katolikus gimnázium szokásos évi hangversenye jövő vasárnap, január hó 16-ikán lesz a Kulturpalota nagytermében, este 9 órai kezdettel. Néhány szavalló, az intézet énekkara és szimfónikus zenekara fog a maga szereplésével jólleső érzést szerezni a szülőknél, a tanulók hozzátartozóinak s mindazoknak, akiket régeb emlékeik és szívük érzése ez iskolához fűz. A jegyeket a Sándor könyvkereskedés árusítja.

Mintha nap sütne a hangversenyteremben, mikor a világszerte ünnepeelt WALDBAUER-KERPELY vonósnégyes MOZART kristálytisztán áttetsző Kamarazénéjét interpretálja. Európa metropolisáiban éppen a január 11-én előadandó MOZART quartetthez fűződik a kiváló zeneegyüttes egyik legragyozóbb sikere.

Az aradi színházi iroda hírei. Vasárnap előadások. Vasárnap délután 3 órai kezdettel Zerkovitz kedves operettjét, a Csuda Mihály szerencséjét játsszák. Délután 6 órakor pedig a Zsába című bohózat van műsoron, Szendrey Mihály színiigazgatóval a főszerepben. A Zsába, amely sokkal frissebben hat, mint akárhány mostani bohózat, legutóbbi reprimé hatalmas sikert aratott. A két délutáni előadás a helyárad mérsékeltek. Este 8 és fél órai kezdettel a Cirkuszhercegnőt tízedzer játsszák. — A Cirkuszhercegnő példa nélküli díadala nem enged meg, hogy a műsorba más újdonságot illesszen az igazgatóság. A jövő héten háromszor egymásután kerül színre a Cirkuszhercegnő.

Popp Sándor festőművész a clujli (kolozsvári) székelyvészeti iskola igazgatója, ma délelőtt nyitja meg képkiallítását a Kulturpalota kiállítás-terében.

A Banca Nationala páncéltermeiben.

A régi bankjegyek krematoriuma. — Halálra ítélt ezerlejesek. — Egy engedély odisszeája.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i szerkesztőségétől.) Megindultunk a Banca Nationala széles folyosóin: A falak márvánnyal vannak borítva és mindenütt szőnyegekre lép az ember. Minden tíz lépésre egy kis cédula figyelmeztet arra, hogy a szőnyegről le ne lépünk, de ha valaki ezt a figyelmeztető cédulák dacára megtenné, minden husz lépésre egy fehérkeztűs rendőr ismétli meg ezt a figyelmeztetést.

— Ez itt a tanácsterem — mondja a kísérem — a Banca Nationala egyik legöregebb szolgálója. Az óriási terem Grigorescu hatalmas íalífestményeivel van borítva, a szobát majdnem egészen betöltö, nehéz faragott asztal és a körülötte álló embermagasságú székek impozáns látványt nyújtanak. A bejáratnál szemben egy láthatólag régi, a hollandi mesterekre emlékeztető képlóg, a kísérem nem tudja ki festette a képet, csak annyit tud, hogy a kép négyszáz éves és négyszázezer lejbe került.

Mindenki gyanus, aki — idegen.

A Banca Nationala személyzete nincsen hozzászokva, hogy idegenek látogassák meg az épületet. A bank tisztviselői, amikor az öreg szolgáló kíséretében végigjártam a helyiségeket, mint valami idegen csodát bámultak meg. És most már megértettem, hogy miért nem írt még egyetlen egy újság sem a Banca-Nationaláról, a belső termeiről, a földalatti páncélkamráiról, a pénznyomdájáról. Egészen egyszerűen azért, mert a legnagyobb nehézségekbe kerül egy látogatási engedély megszerzése. Álljon itt, mivel jellemző e bank belső viszonyaira a mód, ahogyan a látogatásra az engedélyt megszereztem. Először a bank gazdasági osztályában kellett jelentkezni, onnan egy szolgáló vezetett fel a bank vezérirtkárához. Amikor a vezérirtkár meghallotta, hogy mi járatban vagyok, igen csóválta a fejét s a névjegyemmel eltűnt egy ajtó mögött, amelyről később tudtam meg, hogy a bank immáron csak volt kormányzójának, Oronutu-nak a szobájába vezetett.

Egy barátságos mosoly története.

— Kérem szépen, mondta a vezérirtkár, amikor visszajött, legyem szives holnap délelőtt idejönni, jelenleg nincs senki, aki önt végig vezetné a helyiségeken. Mikor a vezérirtkár ezeket egy finom mosoly kíséretében a tudomásomra adta, a közelben öt szolgáló állt vigyázz állásban és négy tisztviselő állt a vezérirtkár ajtajában. Másnap, amikor újra jelentkeztem a vezérirtkárnál, már igen barátságos mosollyal fogadott. Ezt a barátságos mosolyt is megértettem, mert hisz közben 24 óra telt el és ez elég idő volt arra, hogy közben válassz minden szükséges információt beszerezzen és meggyőződjön arról, hogy a látogatásomnak semmi egyéb célja nincs, mint a Banca Nationala oly féltve őrzött kapuit megnyissam az erdélyi, jobban mondva az aradi újságolvasó közönség előtt. Az egyik öreg szolgálót kaptam magam mellé kíséromnek, ugyanazt, aki tegnap ötödmagával ott állt a közelben, amikor a vezérirtkár kijelentette, hogy nincs egy ember sem, aki végig tudna vezetni a helyiségeken. A fentieket még talán jobban aláhuzza az a körülmény, hogy tegnap a vezérirtkárnak a névjegyemmel együtt egy ajánlólevelet is átnyújtottam, melyet a pénzügyminisztérium egyik magas állású tisztviselője adott a számomra. De érthető és igen megnyugtató ez az óriási elővigyázat, az idegenekkel szemben, hisz az állam milliárdos vagyonát őrzik e falak között.

A kormányzó szobája.

A kísérem most megállt egy ajtó előtt és féltő tisztelettel jelentette be, hogy az a kormányzó irodája. Az óriási terem, inkább egy muzeumnak, mint irodának tűnik fel. De ugy látszik a kormányzó ur élénk részt vesz a bank vezetésében, legalább is azt árulta el az a rengeteg aktahalmaz, ami fel volt tornyosítva az asztalnál, az íróasztal előtt székek is telve voltak tervezetekkel és iratokkal.

— Hol van ilyenkor a kormányzó ur, kérdeztem.

— Még csak tíz óra van, de ilyenkor már le szokott jönni az irodába.

A szemben levő ajtó előtt egy kissé várnunk kellett, míg a viszonyokkal ismerős kísérem meggyőződött arról, hogy a vice-kormányzó ur nem tartózkodott az irodájában. Capitanovici vicekormányzó, egyúttal a bankjegy-osztály vezetője is, az irodája falán ott lógnak szépen bekeretezve a most használatban levő bankjegyek eredeti rajzai, a művész sajátkezű művei, átírva Capitanovici energiás írásával, „aprobat“.

Egy óriási teremben, ahol legalább ötven tisztviselő iroasztala van elhelyezve, rendezik az újonnan kinyomott bankjegyeket, rendezik szériákba és csomagolják százaz csomagokba. Egy külön osztályban ellenőrzik az új bankjegyeket, hogy nincs-e valami hibája a színzésnek, a nyomásnak, vagy a széria számozásnak. Csak kevesen tudják, hogy minden bankjegyen, az ott feltüntetett különböző számok között érdekes összefüggés van. A bankjegy négy sarkában levő számokból, különféle szorzás és osztás útján megkaphatjuk a bankjegy közepén levő széria számot, igen sok hamisítványt a hibás széria számozás árul el.

A pénz körforgása.

Most bejutottunk egy terembe, ami különösen izgatja a kíváncsiak fantáziáját. Ebben a teremben rendezik azokat a bankjegyeket, melyeket a különböző vidéki fiókok nyújtanak be megsemmisítés végett. A folyosó tulsó végén levő teremből indulnak a bankjegyek milliói a nagy körforgásukra — és amíg a folyosó tulsó végéből ide érnek ebbe a terembe száz s száz-ezer kézben fordulnak meg, szerencse és boldogság vagy talán nyomor és szenvedés fakadt utjukban s amikor érnek gyűrűtek, piszkosak, bélyeggel, újságpapír szélével tele ragasztottak. Itt figyelmeztetett rá, hogy a használatból kivont pénz, majdnem kétezer anyira súlyos, mint az új. Itt ebben a teremben újra egymás mellé kerülnek az ugyanazon szériához tartozó bankjegyek s pontosan feljegyzik, hogy a szériából hány darab került haza és hány darab van még forgalomban. A beérkezetteket átkötik egy szallaggal és egy kis liften leszállítják a földszintre.

Halálra ítélt ezerlejesek.

Itt van a krematorium, ahol a használatból kivont bankjegyeket megsemmisítik. A terem közepén két kemence van felállítva. Külföldön már vilamos árammal történik a bankjegy kivégzése is, a Banca Nationalaban a villamosság helyett benzint használnak. A kormány és a bank megbizottja van jelen a furcsa aktusnál. A két kemence közötti területre leszórják a halálra ítélt bankjegyeket. Épp úgy mint a kivégzésnél, két megbizott felolvassa a kivégzésre váró bankjegyek széria számát, és az ott foglalatostokodó szolgáló csomagokként lökik a bankjegyeket egy kis vaskocsiba. Elhangzik a parancs és a kis kocsi befut a kemence izzó szájába. Néhány perc múlva a kocsi már üresen fut vissza. A két megbizott ekkor aláírja a jegyzőkönyvet. „12500 darab ezerlejes a mai napon megsemmisítettet...“ És már kezdik rakni a következő rakományt...

MUSGLINI Lebensgeschichte.

Írta Sarfatti Margharita. Sándor Ferenc könyvtárban.

— Góth Sándor kormányfőtanácsos lesz. Budapestről jelentik: A Színész Szövetség elnöki állásával kapcsolatban ujabb az a terv merült fel, hogy Góth Sándor legyen a Színész Szövetség elnöke. Góth Sándort nemcsak pályatársai értékelik sokra, hanem szereti és nagyrabecsüli a közönség is. Erre a tisztségre egyébként Góth Sándort predesztinálja társadalmi állása és művész reputációja. Góth Sándorra különben még más meglepetés is vár. Megbízható értesülések szerint munkássága legfőbb helyen is elismerésre talált. Góth Sándor kormányfőtanácsos lesz és bizonyos, hogy ez a kitüntetés a színészek és a közönség körében őszinte örömet fog okozni. Góth Sándor a második színész, aki kormányfőtanácsos lesz. Hegedűs Gyula volt az első, aki megkapta ezt a kitüntetést.

Mulatság.

A farsang első bálje.

Három mulatság Aradon. — ATE-teaest. — Magánalkalmazottak táncmulatsága. — Tánciskolai jelmezt.

Karnevál hercege csörgősípkásan, bohócosan, de kissé keserűre torzult mosollyal bevonult ma Aradra. Ma este kezdődött meg Aradon a tulajdonképeni báliszezon, amely az idén meglehetősen sokáig fog tartani. Három táncmulatság nyitotta meg ma azt a hosszú sort, amely Karnevál herceg útját jelzi a báliszezonban. Jellemző a gazdasági helyzetre, hogy a bálrendező egyesületek és testületek magyarszele óvatosságból, nagy szerénnyel csak „tea-estély” címet ad a táncmulatságnak, úgy, hogy ezidén — az előjelek után ítélve — meglehetősen ritka lesz az u. n. „grand-bál”. Karnevál hercegnek és a táncoló fiataloknak azonban nagyon mindegy, hogyan keresztelik el a mulatási alkalmakat, ők így is jól fogják magukat érezni. Csak pénz legyen hozzá, jókedv, vidámság az még csak akad. A ma esti táncmulatságokról az alábbi tudósításunk számol be:

ATE-evezősök teaestélye.

Az ATE műsoros teaestélye a Fehér Kereszt nagytermében nagyszerűen sikerült, a közönség zsufolással megtöltötte a hatalmas termet és elragadtatva tapsolt a műsor minden egyes számáért. A műsor első száma Knapp Gizike román tánca volt, majd Hegyesi László román műdalokat énekelt szép sikerrel. Az „Eljen az evezősport” jelenetét Schwartz, Salamon és Knott Bözsi nagyszerűen adták elő. Ezután következett a „parterre-torna”, amelyben Somogyi, Macskássy, Szántó és Mattuschké arattak szép sikert. A műsor egyik kiemelkedően szép száma Reiszfeld Baby bállettje volt. Reiszfeld Baby finom, kecsesen kiejező táncával hatalmas sikert aratott. Utána Schwarcz József kuptékát adott elő, amelyeken a közönség nagyszerűen mulatott, majd az utolsó szám Végkiemelésig bandázs nélküli című egyfelvonásos kis tréfa volt, amelyben Schwartz, Faludi és Weichelt debütáltak szép sikerrel. A műsor után kezdődött a tánc, mely a kora reggeli órákig tartott. A nagyszerű mulatságon, amelyet dr. Robu Jánosné és Zima Tiborné védnöksége alatt rendezett az ATE, Györgyössy Ödönné vezetésével Czeiler Istvánné, özv. Bartos Domonkosné, Damján Erzsike, Zaránd Ferencné töltötték be a háziasszonyi tisztet. A kiszolgálásban közreműködő urleányok: Gara Olga, Gut Ilus és Mancsi, Gut Rózsi, Knapp Ilus, Rausch Mici, Ruppert Margit, Ruppert Paula, Zsitkovics Etelka. Körmeny Szilárdka, Bauer Mancsi, Somogyi Bözsi, Stein Józsefné, Zsigmond Erzsike, Bartos Rózsi, Braun Margit, Papp Lidi, Reich Mancsi, Zsitkovics Ilonka, Csécsi Mancsi, Molnár Ilonka, Kovács Margit, Kovács Vilma, Knott Bözsi, Nussbaum Blanka voltak, akik kedves agilitásukkal kínálva a sok jót, mi szemnek szájnak ingere, sokban járultak az est sikeréhez.

Az estélyen megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőkben állította össze: Dr. Robu Jánosné, Zima Tiborné, Miliajovits Gyuláné, Denhof Sándorné, dr. Cotioiu Romulusné, Bisszák Józsefné, Mayer Edéné, Riefler Pálné, Molnár Antalné, Edá Lőrincné, Ungurean Józsefné, Bancsek Ignácné, Barta Miklósné, Nádray Józsefné, Hallik Péterné, Braun Lipótné, Schwarcz Vilmosné, özv. Pollák Ferencné, Stern Lipótné, Kramarowits Józsefné, Nussbaum Istvánné, Roth Jánosné, Orbán Istvánné, özv. Surányi Hermanné, Dénes Lajosné, Gondáné, Vuchetich Józsefné, Kohut Edéné, Bogároni Pálné, Heckerné, özv. Kólozsi Gyuláné, Gebauer Józsefné, Benecz Jánosné, Hadji Antalné, Bisszák Sárka, Bisszák Matild, Nussbaum Klári, Molnár Ilonka, Mayer Magduska, Riefler Hilda és Blanka, Molnár Sári és Velli, Kohn Magdus és Olga, Edá Baba, Barta nővének, Damján Irén, Kemény Magda, Kemény Aranka, Csökönyi Erzsike, Sebesi Vera, Gassner Bözsi, Rátvány Anna, Schwarcz Margit, Pollák Bözsi, Stern Etel, Kramarowits Tusi, Palásthy Mancsi, Wirschaffner Aranka, Jókai

Vámbírsággal sújtják a torneai selyemcsempészeket.

Az aradi vámfőnökség vasárnap délben hirdeti ki a pénzbüntetéséről szóló ítéletét.

(Arad, január 8.) Amíg Missir Miklós aradi királyi ügyész Bucarestben folytatja a nyomozást a torneai és pecicai vámcsempészség ügyében, addig az aradi vámfőnökség az államrendőrség által végzett nyomozás aktáit vizsgálja és tanulmányozza napok óta. Az aradi rendőrség összesen 300 oldalra terjedő jegyzőkönyvet vett fel a terhelték és tanúk vallomásairól, a vámfőnökség pedig a csempészség vámmügyi részét intézi, s az eddig felvett jegyzőkönyvek oldalszáma közel ezerig terjed. A vámfőnökség különben ma délelőtt meg is kezdte maguknak a csempészeknek a kihallgatását is, miután a tanúk vallomásairól szóló jegyzőkönyvek elkészültek. Összesen öt vádlottat hallgat ki a vámfőnökség és a kihallgatások előreláthatólag hoinap délig befejeződnek. A vádlottak között van két kereskedő, két vámtiszt és egy határrendőrségi tiszt.

A rendőrségi nyomozás eddig százhatvan kilogram selyem csempészségét állapította meg. A nyomozás még nincs teljesen befejezve, de az ügy nagyságára való tekintettel a vámfőnökség az eddigi eredmény alapján veti ki a büntetést. A százhatvan kiló selyemre kivetett vámbírság, amely sok milliót tesz ki, az öt vádlott között oszlik meg. Az óriási arányú csempészség első ítéletét érthető érdeklődéssel várja a közönség. A vámfőnökség által megállapított büntetés után, még az ügy bünyői része következik, amely a rendőrség, illetve a törvényszék hatáskörébe tartozik.

Garázda munkás az aradi ügyészségen.

Becsmérelte az aradi ügyészséget, mire nyomban letartóztatták.

(Arad, január 8.) Szokatlanul kínos incidens történt ma délben az aradi ügyészség irattári irodájában. Medvecz Ferenc aradi munkás, állítólag egy ismerőse megbízásából, már több ízben megjelent az aradi ügyészségen és egy már régebben megszüntetett ügy iratai közül kiszolgáltatni kérte a dossziéhoz becsatolt eredeti orvosi látelést, valamint az orvosi szakvéleményről szóló eredeti jegyzőkönyvet. Medvecz kérését Buda Elemér az ügyészségi irattár vezetője mindenkor megtagadta s ez történt ma is, amikor Medvecz ismételten kérte az iratok kiszolgáltatását. Medvecz azonban ezuttal nem elégedett meg az el-

utasítással és erélyes hangon követelni kezdte az iratokat, mire Buda Elemér a főügyészhez utasította.

— Nekem semmi közöm a főügyészhez. Én az iratokat akarom. Adja ki rögtön, mert különben baj lesz! — kiáltotta. Medvecz közben a legsúlyosabb becsületesítő kitételeket használta az ügyészséggel és a tisztviselővel szemben, aki végre is jelentést tett az esetről Gitta Ágoston főügyész helyettesnek, ki nyomban elrendelte Medvecz Ferenc letartóztatását. A magáról megfélemlített munkás ellen hatósági közeg elleni erőszak, valamint becsületesítés vétsége miatt indítottak eljárást.

Iluska, Surányi Kató, Juduza Eta, Gonda nővérek, Kohut Lonci, Damjanov Mancsi, Steiner Erzsike, Dobra Irén, Vitkovszky Gizi és Mancsi, Mikó Ilonka, Földes Ilus, Farkas Luiza, Farkas Vilma és még sokan.

Magánalkalmazottak estje.

Ugyancsak ma este rendezték a Központi nagytermében az aradi kereskedelmi alkalmazottak teaestélyüket az alakuló sportegyesületük javára. Az estély nagyszerűen sikerült, a terem zsufolással megtelt közönséggel, amely a kora reggeli órákig nagyszerűen mulatott. A nagy siker elérésében meleg elismerés illeti meg a vigalmi bizottságot, amely Schléz József és Láng Károly vezetésével mindent elkövetett, hogy a közönség jól érezze magát, s ez sikerült is nekik.

Jelmezbál.

H.-Sziklay Gizi az ismertevű aradi táncművész nagyszerűen sikerült álarcos és jelmezbált rendezett szombat este táncstermi helyiségében. A hatalmas terem zsufolással megtelt s a megjelentek sok bohókás jelenet közepette pompás vidámsággal mulattak, szórakoztak, táncoltak egészen reggelig.

Bál Pancotán és Lipován.

A farsang első szombatját a közeli vidék két jelentős községében is megünnepelték. A pancotai ifjuság nagyszabású táncestélyt rendezett, amelyre Aradról is igen sokan utaztak ki. A táncmulatság, amelynek keretében Adieu Pancota címen egy pompás és mulattató revü is színrekerült, igen jól sikerült. — Lipován pedig a tüzoltók rendezték meg báljukat ma este.

ORVOSSÁL feltétlenül január 15-én lesz a Központban.

— Deutsch nagy álarcos jelmez-bálja január hó 15-én a városligeti lövészgyeget helyiségében.

— Thèmes nagy álarcos-bálja január 22-én a városligetben. Meghívók átvehető a táncórak alatt.

Mit szólsz hozzá kedves kicsi pajtás
Megkezdődött a kétételes sütemény gyártás?
Nem baj, a fő, hogy jó legyen az
És ezt szolgálja a SPECIÁLIS „LYA” VAJAS,
Édes, finom, omlós s csupa vaj,
Nos kicsi kislány bizony senki baj.

254

SPORT

Tisztújítás az AAC.-ban.

Az Aradi Atletikai Club közgyűlése.

(Arad, január 8.) Az Aradi Atletikai Club ma délután hat órakor tartotta évi rendes közgyűlést a városnégyzet kis tanácstermében. Vas Gusztáv elnöki megnyitóját után Palfy Gyula titkár felolvasta a titkári jelentést és megemlékezett az AAC főnökségi körmunkájáról, amelyen elvitte a vandordíjat. Melegen emlékezett meg Kabát Istvánról, aki megnyerte Bucarestben a bajnokságot. Bejelentette, hogy a klub múlt évi bevétele hatszázezer lej volt s ugyanennyi a kiadása. Elbucsuztatta Rodler Gézát, aki visszavonult a klub igazgatásától. A titkár jelentése után a tisztikar megválasztása következett. Vas Gusztávot örökös diszelnökké választották meg. Elnök lett dr. Széll Lajos, alelnökök Székely Károly, dr. Korányi Barna, Wolf Gusztáv, Szabóczyk János, dr. Ursu János. Új választmányi tagok lettek: dr. Palágyi Jenő, Nagy Imre, Kádás Tibor, Vass György és Bakó Károly. Ügyészek: dr. Momák Döme, dr. Olosz Lajos, dr. Schannen Béla. Mérnökök: Dömötör László, Hranyitzky Ágoston, Krón Lénárd. Orvosok: Dr. Boros Ernő, dr. Frint Sándor, dr. Petz Lipót, dr. Schmidt János, dr. Szelle Károly. Szakosztályvezetők: Duffner János, Heim Gyula, Rodler Géza, Pál Jenő, Groszmák József, Kauter Lajos, Péterfy Ákos. Titkár: Heim Gyula; pénztárnok: Halmay Lajos; ellenőr: Teiffert Lajos; gazda: Pálinskás Kálmán; számvizsgáló bizottsági elnök: Szántó Mihály; jegyzők: Behm Károly és Fock Béla. Ezenkívül negyven tagú választmányt és nyolc tagú pótválasztmányt választott a közgyűlés. A közgyűlési határozatok legfontosabbja egy új tribün építésének meghatározása volt. A tribün felépítése a bemutatott tervrajzok alapján körülbelül két millió leibe kerül. A közgyűlés egy tribünépítési bizottságot választott, amelynek elnöke Kemény György igazgató lett.

O Korcsolyázó bajnokság Clujon. Clujról jelentik Romania gyors- és műkorcsolyázó bajnokságait január 23-án és 24-én tartják meg Clujon. Nevezések a versenyre január 21-ig a cluj kerületi sportszövetség titkárságához, Calea Victoriei 34. alá küldendők. Nevezési díj versenyszámonként 100 Lej.

Hadiözvegyek és árvák jelentkezése. Az I. O. V. hivatal közli, hogy a hadiözvegyek és árvák jelenjenek meg január 15-ig az I. O. V. megyei házi helyiségében, hogy igazolványaikat lepecsételjék.

Az AMTE országos vándordíjas birkózóversenye vasárnap, január 9-én kerül eldöntésre a Munkás-Otthon nagytermében. A nagyszámu nevezésre való tekintettel, a verseny egész nap tart. A döntő mérkőzések este 8 órától. A versenyen az összes romániai birkózóegyesületek legjobb versenyzőikkel vesznek részt.

Megjött Karneval hercege.

Tegnap kezdődött a farsang és március 2-ig tart.

Áá! Van szerencsénk Fenség! Karneval hercege! Ön a legpontosabb ember a világon. Tehát megkezdődött a farsang. Tulzott pontossága szinte terhes már és ezért el is kell néznie, hogy fogadtatására rendezett ünnepségeink egy kicsit megejdték az Ön jóvetelét. Valahogy úgy vagyunk Önnel, mint azzal az egyszerű jubilánssal voltak tisztelői, akik az ünnepelt részére rendezett banketten elfeledkeztek az ünnepeltről és nem átalították kiutasítani az estélyről, mert túl kedélyes volt és túlhangosan viselkedett. Isten őrizzen! Fenség, ez nem akar célzás lenni és ha netalán annak vette volna, eleve is kérjük bocsánatát. Önt kiutasítani? Dehogynem! Mindentől szivesebben megválnánk, mint Öntől. Ön a mi tavaszunk a télben, Ön a mi reménységünk, ígéretünk, Ön mindenünk ebben a másfél évben nagyon szomorú világban.

Tudja Fenség, Ön a tavasz. Ez nagyon jó hasonlat, mert a tavasz is pontosan érkezik, mint ahogy a naptár előírja, csak nagyon ritkán vesszük észre, amikor jön. Ha nem néznénk a naptárt, nem is tudnánk, hogy itt van. Önről is azért tudjuk, hogy megjött, mert a naptár mutatja. Fenség! Szeretném ismerni az Ön családfáját. Nem azért, mintha nem büznék hercegi származásában. Hisz az egész világ hercegnek nevezi és épen én legyek az, aki kétkedjek? Dehogynem. Tetszik tudni, egy kicsit kíváncsi természetű vagyok. Átkutattam a Góthai almanachot, de nem találtam az Ön nevét. Csak tán valami emigráns herceggel állunk szemben? Az igazat megvallva, az emigráns hercegek az utóbbi időkben kissé gyanúsak. Már sokszor csalódtunk bennük.

Mondja Fenség, nem gondolkozott már azon, hogy Ön tulajdonképpen egy felesleges személy? Pardon! Nem akartam megsérteni, de azért, ha parancsolja, rendelkezésére állok. Beszélgetésünk végén hajlandó vagyok névjegyemet átnyújtani. De én most beszélgetni akarok Önnel. Bizonyos dolgokat akarok tisztázni. Tudniillik arról van szó, Fenséged meg van győződve arról, hogy egy nélkülözhetetlen fontos személyiség. Hát nem az? Már Montecuccoli is megmondta, hogy nélkülözhetetlen ember nincs. Vagy nem ő mondta? Nem fontos, lényeg az, hogy ön nélkül épen olyan kellemesen el tudjuk tölteni a téli időszakot, mint önnel. Nem akarok kiméltlen lenni, de mondhatnám azt is, hogy nagyon kellemesen tudnók nélkülözni.

Ön tegnap érkezett és március másodikáig marad. Nem fontos. Érkezhetett volna hetekkel ezelőtt és már el is mehet, ha úgy tetszik. Ön nélkül is élünk, vigadunk, férjhez adunk, menyasszonyok, vőlegények leszünk, csalunk, vagy csalnak. Mehet!

Fenség, ne henegejen. Tudja, mit mondott egy varrónő, amikor ma felkerestem? Ezt mondta:

Tessék elhinni, nekünk volna legjobb, ha pontosan tudnánk előre, hogy mikor kezdődnek a bálozások. De nem tudjuk. Már a múlt hónap elején rendeztek ugynevezett teaestélyeket. Nem is készültünk rá. És mi lett a vége. Megrohantak bennünket és életveszélyes fenyegetésekkel kényszerítettek, hogy holnapra, mára, egy óra múlva, azonnal készítsünk bált ruhákat, mert kellenek a teaestélyre. Tessék elhinni, a közönség fityuil a hivatalos farsangra.

Tetszik hallani, a közönség fityuil Önre. Ezek után reméljük, tudni fogja kötelességét és ha már nem távozik, hát szerényen, minden nagyképűség nélkül, egy sarokban nézi végig, hogyan mulatunk. Ön már olyan öreg ember. Karneval herceg, pihentesse közvényes lábait, igaz! Tessék, itt a névjegyem:

Hogyan lehet a mai nehéz időkben százezer lejt keresni.

Különös pör a bucaresti-i semmitöszék előtt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt a bucaresti-i legfelsőbb semmitöszéken egy erdélyi vonatkozású per került tárgyalás alá. A periratok már megjárták a különböző alsóbb fórumokat és mindannyiszor, mikor a per részletei tárgyalás alá kerültek, a törvénykezés komor csarnokai, a hol oly ritka az egészséges kacaj, megteltek jókedvű, nevető emberekkel. Az elnöklő bíró belekezd a per előzményeinek ismertetésébe és a szavazóbírák, az ügyész, a védő mindnyájan mosolyogva hallgatják a periratokat s nevetve várják a per eldőlését. Egyetlen ember van, aki nem nevetett az eddigi tárgyalásokon, a panaszos, akinek ez a mulatságos per idáig már majdnem kétszázezer lejébe került...

Az eset cízményei visszavezetnek Felsővisóra. Felsővisó ott van Máramarosziget környékén. Kohn Márton vegyeskereskedő Felsővisó környékéről tartozott Grün Áron temesvári nagykereskedőnek 100.000 lejell. Grün nagykereskedő irt Kohnnak néhány erőlyes felszólító levelet, amelyben megfenyegette azzal, hogy beperli, ha az adósságát a legközelebbi idő alatt le nem törleszti. Mit tesz ilyenkor egy kolozsvári vagy aradi Kohn? Fizet, vagy halasztást kér. A felsővisói és környéki Kohnok egyebet tesznek.

Kohn Márton kiválasztott egy nagyon jó falubeli ismerősét, beültette a máramarosziget-cluji gyorsvonat első osztályába. A kupéban még négy ur ült. Amikor a vonat már elhagyta az állomást, Kohn bedugta a fejét az első osztály kupéba és így szól a falubeli ismerőséhez:

— Három napot kívánok Grün ur — mit keres maga a mi vidékünkön, hiszen magának Temesváron van nagykereskedése, csak nem akar itt is fiókot felállítani?

Kohn falubelije azonban haragosan válaszolt:

— Jobban tenné Kohn ur, ha megfizetné az adósságát, már háromszor küldtem magának ügyvédi felszólítást és maga még csak nem is válaszolt.

— Nyugodjon meg Grün ur, a pénz itt van nálam, Oradeára készültem és onnan akartam egy bank utján önnek átutaltatni, de ha ilyen véletlenül találkoztunk, mindjárt oda is adhatom a pénzt.

Kigombolta a kaftánját és leszámolt az ál-Grün kezei közé száz darab ropogós ezrest. Kezet fogott az ál-Grünnel és elhagyta a kupét. Egy perc múlva azonban már újra ott volt a kupé ajtajában:

— Ne haragudjon kedves Grün ur, de nem kaptam nyugtát a pénzről.

— Minek kell magának nyugta — mondta az ál-Grün — hát nincs itt a kupéban négy ur, akik bármikor igazolhatják, hogy maga megfizette az adósságát.

— Uraim — fordult a négy utashoz — az én nevem Grün Áron, temesvári nagykereskedő vagyok, szabadna kérem a neveiket. És a négy ur, akik érdeklődéssel nézték végig a szokatlan pénzügyi műveletet, sorban bemondották neveiket. Egy a rudi gyáros volt az egyik utas, egy kolozsvári bankigazgató, egy nagyváradai újságíró és egy bucaresti-i vasuti főfelügyelő voltak a többiek. — Kohn ur ezek után végérvényesen eltűnt a vonatról. Az ál-Grün egészen Szatmárig utazott.

Tíz nappal később Kohn Márton kap egy idézést a bírósághoz. A temesvári Grün nagykereskedő beperelte Kohn urat 100.000 lej és annak három hónapi kamataira. Kohn ur megjelent a tárgyaláson és bejelentette, hogy ő Grün urnak már megfizette a tartozását, az igaz, hogy nincs nyugtája, de ezt a tényt megbízható tanukkal tudja igazolni és bediktálta a bíróságnak a négy tanuját: a gyárost, a bankárt, az újságíró, a vasutast. A bíróság átir a különböző hatóságokhoz, hogy a tanukat hallgassák ki és a felvett jegyzőkönyveket

A kárvallott temesvári nagykereskedő, küldjék be. Ez meg is történt és mind a négy jegyzőkönyv egybehangzóan tanúsítja, hogy igenis a vonaton megtörtént az, hogy egy Kohn nevű ur fizetett egy Grün nevű temesvári nagykereskedőnek százezer lejt. Természetesen a temesvári Grünt elutasították a keresetével. sőt a perköltségekben is elmarasztalták.

Grün kétségbeesve szaladt egyik ügyvéd-től a másikhoz és csak nehezen talált olyan ügyvédet, aki ezt a furcsa esetet hajlandó volt a felsőbb fórumok előtt is képviselni. Az ügyvéd a Táblához a következő beadványt terjesztette fel. Grün egy közismert, becsületes ember, kétség sem férhet ahhoz, hogy ő egy követelését kétszer akarná behajtani. Ha Kohn ur a tanuit onnan Felsővisóról szállította volna, nyugodt lelkiismerettel merné őket hamis tanúzással vádolni, de a jelenlegi esetben, a mikor tényleg hites tanukat tudott Kohn a bíróság elé állítani, így csak azt mondhatja, hogy olyan rejtély fedti az igazságot, mit a jog és az igazság nevében feltétlenül fel kell lépnie. Kéri a t. bíróságot, hogy Grün költéségén hívják meg a tanukat és szembesítsék Köhnnel és Grünnel.

Ujabb néhány hónap múlva megtörtént ez is. És ott állott Grün és Kohn a bírói emelvény előtt. Kohn nagy bőbeszédűséggel elmondta a vasuti jelenetet, természetesen Grün tiltakozott a jelenet valóságága ellen. A bíróság kihallgatta a tanukat. A bucaresti-i vasutas kijelentette, hogy ő Cuza tanár hive és szerinte minden zsidó egyforma, ő nem emlékszik se Grünre, se Köhnre. A gyáros némi tétovázás után bejelentette, hogy vele közben egy autószerecséltenség történt és különben is az eset már majdnem egy évvel ezelőtt történt s nem tud visszaemlékezni arra, hogy ez volt-e az a Grün, aki a pénzt kapta. Az újságíró határozottan emlékezett arra, hogy annak a Grünnek is, aki a pénzt átvette, görbe orra volt. A bankár csak Köhnre emlékezett. Meg kellett, hogy jegyezze magának azt az embert, aki képes volt százezer lejt kiadni a kezéből, nyugta nélkül.

És a bíróság másodszer is elmarasztalta Grünt.

A legfelsőbb semmitöszéken ma a tárgyalás már tanuk kihallgatása nélkül folyt le. Az alsó bíróságok periratai alapján döntöttek és természetesen ismét Grün lett a peresztes.

Támadás Oromlu ellen.

Bonyodalom egy 120 millió kölcsön körül.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Kormányparti nagybirtokos támadást intéz a Banca Nationala elől eltávozott Oromlu volt bankkormányzó ellen és erőlyesen követeli a kormánytól, hogy sürgősen vizsgálják át a Banca Nationala által a Banca Olteniának adott 120 millió kölcsön ügyét. A Cuvantul szerinti Oromlu a mindössze 10 millió alaptőkével rendelkező Banca Olteniának, helyesebben barátjának, a Banca Oltenia vezérigazgatójának 120 millió kölcsönt utaltatott ki s ebből egészen csekély fedezetre már 83 millió lejt ki is fizettek. A lapok követték, hogy a mindössze 36 millió értékű fedezettel bíró Banca Oltenia igazgatósági tagjai terheljék meg a különbözőzet összegével, amely közel 50 milliót tesz ki. A Cuvantul szerint azonban még a 36 millióra sincs elegendő fedezet, mert a Banca Oltenia 1926. december 28-án tartott rendkívüli ülésén állítólag tulzott adatokat is jegyzett be a lettárba s így is csak 20 millió összegszemben tüntethették fel a bank összes vagyonát.

Tizenkét kis ház épül Aradon. Az interimar bizottság mai ülésén 12 építkezést engedélyezett. A kérvényezők mind kis, egy lakásos házakat építenek.

KRIEGNER-féle REPARATOR
 Készvény-, csusz-, hűlés ellen!
 Minden gyógyszerárban kapható.
 Ár 65 Lej.

KÖZGAZDASÁG.

Mit várhatunk az aradi tőzsdétől.

A határidős-üzlet megszerzése. — A hites ügynöki gárda. — A tőzsdei bíráskodás reformja.

Első pillanatban talán nem is tudjuk értékelni ama rendelet óriási horderejét, amely az Aradi Áru- és Értéktőzsde működését engedélyezi, dacára a korlátozásnak, hogy egyelőre csak készpénzüzletekről lenne szó. Reméljük azonban, hogy a rövidesen megjelenő tőzsdetörvény a határidős-üzletezést is engedélyezni fogja, mely esetben az aradi tőzsde jelentőség tekintetében a jövő perspektívájában első helyet látszik biztosítani. Aradnak a nagyromániai gabonapiacra. Arad tőzsdéje fel fogja ölelni nemcsak az egész bánáti és erdélyi gabonakereskedelmet, hanem be fogja kapcsolni Nagyromániát, a Regátot is a világforgalomba, ha összes szükséges adottságai meglesznek. Az adottságot a vezetőségnek kell nagy körültekintéssel megszereznie, s ha a vezetőség — remélhetőleg — olyan előrelátó lesz, s minden körülményt figyelembe fog venni, melyek a célra szükségesek, úgy az eredményes bekapcsolódásnak feltétlenül célravezetőnek kell lennie.

Az új tőzsde megszervezésénél elsősorban is taggyűjtést kell indítani s oda olyan embereket kell akquirálni, akik a cél érdekében szívesen munkára hajlandók. Erős, fegyelmezett, főleg szakemberekből álló, feltétlenül megbízható és különösen agilis hites ügynöki gárdát kell megszervezni, akik az egész országgal való összeköttetést megteremtik és azt szükség szerint a külföldre is továbbítják, mert ez tekintetben elsősorban a külföldi reláció bevonásával az export-lehetőséget, mely nagyon fontos és kamathozó hivatása volna az aradi tőzsdének. Lényeges körülmény, hogy a vezetőségnek sikerüljön hathatós közbenjárása a céltól, hogy a tőzsdei napokon az üzleti órák alatt az ország minden részéből és az ország minden részére lehessen pro- és contra telefonösszeköttetést szerezni, hogy a nem Aradon levő üzletfelek megbízásai feladására ügynökökkel érintkezessenek, vagy hogy az ügynök az üzletfeleit a napi irányzatról még az üzleti nap délelőttjén többször is tájékoztathassa. — Talán a legelsőbbrendű szükségesség lenne, hogy a vezetőség szakemberek bevonásával a jelenlegi, már régen elavult és a mai viszonyoknak egyáltalában meg nem felelő szokványokat az itteni viszonyokhoz alkalmazzák, de a külföldi szokványokkal összkhangba hozva, átdolgozza s a szokványokat abból kinyomassa, piacra hozza, azt minden érdeklődőnek könnyen hozzáférhetővé tegye.

Szükséges a tőzsdei bíráskodás alapos revíziója és főleg ama rendelkezés megváltoztatása, mely — mint háborús maradvány — kimondja, hogy differenciákat nem ítélt meg a tőzsdebíráskodás oly üzletfelekkel szemben, akiknek a nagyvárosi kereskedelemre iparigazolványa nincs. Ez ma már nem helytálló, mert sok visszaélésre ad alkalmat, másrészt pedig egyáltalában nem ellenőrizhető kívánsága az előírt rendelkezésnek. Nehezen képzelhető el, hogy minden kereskedő iparigazolványát minden alkalommal magával vigye s az üzletező felek minden üzletkötésnél ilyen igazolásokat kövessék. Nem tisztázható mindenkor az sem,

hogy valamely üzletkötés az illetőre nézve nagyváltó kereskedés-e, vagy sem, mert amely üzlet az egyiknek nagyváltó kereskedés, az a másiknak kicsinyváltó lehet. Fel kell tehát tételni azt, hogy ha valaki bizonyos mennyiséget árut vett, úgy tényleg arra üzlete folytatásához szüksége is volt. Amennyiben az aradi tőzsdének szükséges adottsága megteremtődik, úgy Arad a román gabonapiacra előrelátólag azt a helyet tölti be, amit a csehszlovák piacra Bratislava—Pozsony foglal el. Ma a bratislavai tőzsde jól megszervezettségénél fogva elsőrendű közvetítő szerepet játszik Magyarország, Csehszlovákia, Ausztria, sőt Németország és Olaszország felé is s nem remélt éleltségű forgalmat bonyolít le és Csehszlovákiának ma első tőzsdéje minden tekintetben. A pozsonyi — hétfő s csütörtök — pesti, bécsi és prágai üzletfelek is rendszeresen átjárnak. Kiszámíthatatlan hordereje van az aradi tőzsdei forgalom megnyitásának a romániai gabonapiacok szabályozása tekintetében, mert eddig Romániának egyetlen hivatalos formájú árjegyző fóruma nincsen s így az árak alakulása részben csak ösztönyszerű, részben pedig egyes nagyvásárlók árszámításának következtében. A tőzsdei forgalomnak erős árnyaló hatása lenne s lehetővé tenné a paritások felállítását, mely jelenleg nem létezik. Az áralakulás szabályozása az exporttevékenységet is nagyon megkönnyítené, mert egészen bizonyos, hogy hivatalos formában a világparitás árának kell kialakulniuk.

Feltétlenül szükség van a határidős üzleti tevékenységre is, mely csak a laikusok előtt látszik tisztán spekulációnak, holott a valóságban a határidős üzlet ugy a malmok, mint a kereskedők, sőt néha a termelők részére is elsőrendű szükség. A határidős üzlet sokkal szabadabb és intenzívebb munkát biztosít a malmok részére, mert lehetővé teszi, hogy a liszt-üzletben mindig szokásos 2—3 havi előre eladást eszközöljék, de fontos ez főleg pénzügyi szempontból mert a malomnak módjában van teljes összegű pénzbefektetés nélkül, ha talán árban valamivel drágábban is, nyersanyagját hónapokkal előre beszerezni. — Ez esetben nem kellene a ma ugyis olyan nagyon szűkiben levő pénzt egyszerre áruért kiadni, nem kell raktárt tartania, tűzbiztosítást fizetnie, az árut kezelnie, ami mind lényeges kiadást jelent, de egyben esetleg erőn felüli pénzbeli engagementet is, ellenkező esetben pedig egy fedezetlen spekulációs üzlet, mely rosszul is sikerülhet. Ugyancsak a határidős üzlet tenné lehetővé azt is, hogy a gazda árujáért a magaválasztotta legjobb árat kapja, mert így nem lenne kényszerülve áruját bármely áron eladni, mikor a pénzre szüksége van. Határidős üzlet esetében áruját készpénzért eladhatja az akkori napi árban, s ha azzal az árral megelégedve nincsen, azt túl alacsonynak találja de az áruját el kellett adnia, mert fizetési kötelezettsége van, a határidős piacon áruját kis befektetéssel — fedezet — újra megveheti s ha elérkezik az az árnívó, mely számításainak megfelel, kötését lebonyolíthatja.

A kereskedelmi életben is sokszor nagyon szükséges a fedezeti határidős üzlet; így például a piacon állandóan vásárló kereskedő is sokszor eszközölné termineladást, ha volna hol. A sertésüzlet gazdák szeretik a sertések beállításakor egész hisztlási szükségüket előre fedezni, határidős üzlet nélkül ezt nem igen tehetik meg. Természetesen a szokványoknak intézkedéseket kellene tartalmazni arra nézve, hogy kik kaphatnak határidős üzletet, nehogy a játéklészet elharapózzék. Jól megszervezett tőzsdei forgalom, ha lassan is, de olyan kereskedelmi életet fog Aradon létrehozni, amely Aradot ismét régi hírnevéhez méltó nagy kereskedelmi centrummá emelne, s módot adna újabb nagyvállalkozások aradi telepedésére.

Rouasch.

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg
Bruckner bútorgyár raktarait Arad,
Strada Ghiza Birto No. 16
Cég tulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Zürichben 2.72.50, Párisban 13.20 a lej

Helyi valutaárak. (Január hó 8.)
Külföldiek: Berlin 46.70, Amsterdam 78.50, Newyork 195.50, London 951, Páris 7.82, Milánó 8.80, Prága 5.80, Budapest 34.28, Zágráb 3.46, Bécs 27.60, Zürich 37.80. — Áru: Márka 46, holland forint —, dollár 195, angol font 940, francia frank 7.70, olasz líra 8.50, cseh korona 5.70, magyar pengő 34, dinár 3.35, osztrák schilling 27.20, svájci frank 37. — Pénz: Márka 45, holland forint —, dollár 193, angol font 920, francia frank 7.40, olasz líra 8, cseh korona 5.50, magyar pengő 33.50, dinár 3.25, osztrák schilling 26.60, svájci frank 36. — Irányzat: szalárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 8.)
Berlin 123, Amsterdam 207.34, Newyork 518.25, London 2514.50, Páris 20.47.50, Milánó 22.80, Prága 15.34.50, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.72.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Zürich tőzsdézárta. (Január hó 8.)
Berlin 123, Amsterdam 207.35, Newyork 518.25, London 2515, Milánó 22.87.50, Prága 15.34.50, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.72.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05, Páris 20.50.

Bucuresti-i tőzsdézárta. (Január hó 8.)
Devizák: Páris 7.71, Berlin 46.40, London 943, Newyork 193.25, Milánó 8.72, Zürich 37.60, Bécs 27.40, Prága 5.75, Budapest —, Varsó —.
Valuták: Napoleon 760, márka 46, leva 1.40, török líra 95, angol font 945, francia frank 7.90, svájci frank 37, olasz líra 8.60, drachma 2.30, dinár 3.40, dollár 181, lengyel zloty 23, osztrák schilling 27, magyar kor. 27, cseh korona 5.70.

= Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t. Cluj, aradi fiókjának új főnök helyettese. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t. Cluj központi igazgatósága Neumann Miksa urat a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank oradeai fiókjának eddigi cégjegyzőjét az aradi fiókhoz főnök helyettesi minőségben kinevezte, aki hivatalát már is elfoglalta.

= Az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelezetei folyó hó 15-én kezd meg tizenkilencedik évtársulatának felszámolását. Ezen évtársulat tőkéje a legnagyobb az intézet eddigi felszámolt ciklusainál, amennyiben ez alkalmattal 532 tag részére közel két milliós tőke és haszonrész kerül kifizetésre. Az évtársulat jövedelmezősége is kedvezőbb az összes eddigiekénél, amennyiben a 260 lej befizetés fejében a tavalyi 330 lejjel szemben 345 lej kerül törzsbetétenként kifizetésre. Az idei új 24-ik évtársulatba még mindig be lehet iratkozni az intézet hivatalában: Bul. Regina Maria 17.

= A szesz hivatalos ára. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a forgalmi adó megállapítása céljából időnként bizonyos szeszárakat állapít meg. Ezek az árak azonban nem befolyásolják a szesz eladási árát, amelyet kizárólag a szabad verseny szabályoz. Az új hivatalos árak a következők: gabonaszesz hektóikonként 25 lej, borszesz 80 lej, tuica, szilvapálinka 30 foknál erősebb 90 lej. Az új árnyegállapítás három hónapig marad érvényben.

AZ ARADI
Apolloban és Urániában
ma, délelőtt
11 órakor

5.—, 10.— és 15.— lejes helyárakkal

NAGY MATINE

Apolloban
Elcserélt menyasszony.
Urániában
Tűztáncosnő
LESZ BEMUTATVA.

Meggyőződhetett,
hogy utólérhetetlen
olcsó áron csak
„RECORD“
diva tna gyáru házban
Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 15.
vásárolhat!
Óriási választék! Elsőrendű minőségű áru!

Jön! A szezon legnagyobb filmje FAUST Emil Janningsal Jön!

= A román-olasz kereskedelmi szerződés ügye. Bucurestiből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár olaszországi útja előtt az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban értekezlet lesz a Rómában folytatandó tárgyalások anyagának előkészítése ügyében. A két ország kereskedelmi és gazdasági szerződését két bizottság fogja előkészíteni, amelynek egyike Rómában, a másik pedig Bucurestiben fog működni.

= Bányászstrájk Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A bányatulajdonosok kijelentették, hogy semmiféle béremelést, vagy drágasági pótlékot nem adnak munkásaiknak. A munkások megbízottai erre közölték a munkügyi miniszterrel, hogy bérharcot fognak indítani követeléseik érvényesítésére. Ha február 1-ig nem történik megegyezés, kitör a bányászstrájk.

= A nő- és gyermekmunka védelme. Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztériumban egy bizottság a nő- és gyermekmunka védelméről szóló törvényjavaslaton dolgozik, amely a legközelebbi ülészakon a parlament elé kerül.

= Eladott aradi ingatlanok. Boka Ferenc eladta a Str. Badea Cârțan régi 11. sz. házból együttes juttatást 12.000 lejért Boka Károlynak. — Özv. Szilvássy Lászlóné eladott a Birkás dűllőben egy 150 négyzetű területet 18.000 lejért Mucsi János és nejeének. — Szilvágyi Ferenc és neje eladták a Zimándi dűllőben egy 150 öölnyi területet 18.000 lejért Lepis Pál és nejeének. — Kudas Palma eladott egy 145 öölnyi területet a Birkás dűllőben 23.000 lejért Kufésár István és nejeének és Onyuta Józsefnek, ugyanott 155 ööllet 22 ezer lejért Szabó Pál és nejeének. — Molnár László és neje eladták a Kis-ucca 6. sz. házat 4000 dollárért Klein Miksa és nejeének. — Campian György és neje eladott a Zimándi dűllőben 180 öölnyi területet 20.000 lejért Bauer Mihály és nejeének. — Tóth János és neje eladták Gájban, Temető-uccában egy 150 öölös területet 15.000 lejért Szomorú Máriának. — Gábor Florea eladott Gájban a Temető-ucca 17. sz. házból háromnyolcad részét 30.000 lejért özv. Boros Ilésnének. — Pop György eladta a Purgly Lajosné-ucca 103. sz. házat 135.000 lejért Callán Péter és nejeének. — Barna Györgyné és társai eladták a Gyár-ucca 1. sz. házat 200.000 lejért Krausz Györgyének. Kecskés Józsefné eladta a Süveg-tér 2. sz. telkét Sipos Lajos és nejeének 40.000 lejért. — Csicsilla Tóth és társai eladták a Farkas-ucca 7. sz. házakat 246.050 lejért Rózsa Béla és társának. — Hadady György eladta a Str. Trandafirilor 8. sz. házat 40.200 lejért Boja Máriának és társának. — Lenkei Ferenc és neje eladták a Str. Russu Sirianu Nr. 7c. számú házat 40.000 lejért Kocsis Gyula és nejeének. — Oligorescu Miklós eladott a Str. Fântâneli 10. sz. alatt egy területet 30.000 lejért Nagy József és nejeének. — Ugyanaz eladott ugyanazon utcában egy 8. számú területet 30.000 lejért Druk Istvánnak. — Tóth György eladta a Kasza-ucca 30. sz. házat 80.000 lejért Sebrényi János és nejeének. — Deutsch János és neje eladták a Csaba-ucca 32. sz. házat 320.000 lejért Adorján Ferenc és nejeének. — Szimányi Zoltán eladta a Radnal-ut 43. sz. telkét 225 ööllet Ablonczy és Busztin Automobil vállalatnak 1000 dollárért.

Az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező csoportja

Arad, Ipartestület Boulevardul Carol I. No. 48.

Az aradi iparosság temetkezési egyesületének 2600 tagja van. A tagok egy csekély része vidéki iparosokból és hozzátartozóikból rekrutálódott, a túlnyomó többség az aradi iparosokból áll. Az egyesület jelenleg 16.000 lejűt fizet elhalt tagjai hozzátartozóinak. A magas segély dacára a készpénzhiány, ami ennek a jóléti intézménynek rendelkezésére áll, elérte a kétfélmillió lejt, amelynek a kamatoztatásáért időre is minden bizonnyal iparos célokat szolgál, mert az aradi iparosok hitelszövetkezete után garanciaképes iparosok jutnak belőle kölcsönhöz. A fentiek után nem kétséges, hogy a látványos nem ártó fontosságú intézménynek mekkora

jelentősége van az iparosságra nézve. Azok a keretek ugyanis, amelyek között az egyesület eddig mozgott, az aradi és Arad-környéki iparosság számára figyelembe vétele mellett jelentéktelenül tághatók és így nem sokszorozható az egyesület mai, már is jelentéktelen anyagi ereje és jelentősége is. Nem kell nagy közgazdasági tudás hozzá, hogy az iparosság gazdasági és kulturális jövőjét jóléti intézményeinek és ezek között különösen a temetkezési egyesületeknek felvirágoztatásában lássuk. Ma ugyanis már ott tartunk, hogy az iparosság ennél az intézménynél szakított a más iparos intézményekkel szemben tanúsított nemtörődőséggel és bizalommal csatlakozik az uttorok fáradhatatlan munkája következtében napról-napra nagyobb gazdasági jelentőségű mozgalomhoz. Az aradi temetkezési csoport tagjaival közöljük, hogy a 164-ik szelvény beváltása esedékes.

A tagokat érdeklő tudnivalók mindenkor az Aradi Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

Január 17. és 18-án, 9 órakor
ENESCU
hegedűhangversenyei
Jegyek: BLOCHNÁL 145.-38.- Lejig
mar csak korlátozott számban.

M o z i.

xx Az élet drámája. A legmegrázóbb családi jelenetek következnek, a családi háromszög morált romboló képei vonulnak el előttünk és megrázó befejezéshez érkezünk el. Ezt a témát film keretében dolgozták fel, melyet Ninon címen vasárnap és hétfőn vetít az aradi Apollo. A film női főszerepét Putti Lya alakítja. Az előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az afrikai őserdők minden csodája élénk tárlás az aradi filmudonságában, melyet a Tarzan címen vasárnapot vetít az aradi Uránia. A film két részből áll. Az első részt vasárnapot vetíti az Uránia és a kép fránt előre is nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx A legolcsóbb szórakozás, ha vasárnap délelőtt az aradi Apollo vagy az aradi Uránia filmmatinéját nézi meg. Az aradi Apollo az Elcsesélt menyasszony című vígjátékot, az aradi Uránia pedig Tüztáncosnők című látványos filmet mutatja be. A matiné helyérei 5, 10 és 15 lej.

xx Goethe Faustja az eddigi filmek legnagyobbika, az opera eredeti kísérendőjével, színpadi jelenetekkel, legközelebb vetítésre kerül az aradi Apollóban.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

DOMSITZ GARAGE

ujjonnan, modernül berendezve

Arad, Str. 6 Alexandrescu (Bercsényi M.-u.) 32.

megnyilt.

Pontos munka! Méltányos árak!

Javitóműhely. :: Kocsimosás. :: Garagirozás.

Alólirottak fájdalomtelt és megtört szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, illetve testvér, sógor, nagybácsi és jó rokon

Vidor József

f. évi január hó 7-én, éjjel 11 órakor, élete 58. és boldog házassága 25. évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemei f. évi január hó 9-én, délután 2 1/2 órakor fognak saját lakásából, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 6. sz. alól az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

BÉKE ÉS ÁLDÁS DRÁGA PORAI FÖLÖTT!

Arad, 1927. január hó 9.

Özv. Vidor Józsefné szül. Fránkl Berta, neje. Weisz Helén, Weisz Jenő, Weisz Mihály, özv. Braun Ignácné, Weisz Izsóné, Kohn Vilmosné, Féner Arminné, testvérei. Fránkl Frigyes és neje, após és anyós. Balogh Zsigmond és neje, Fránkl Hugó, özv. Bicheller Hugóné, Friss Ferenc és neje, Fránkl Dániel, Fránkl Aladár, Weisz Jenőné, Weisz Mihályné, Kohn Vilmos, Weisz Izsó, Féner Armin, sógor és sógornői. És az összes unokahugai és unokaöccsei.

Az aradi Urániában ma, vasárnapotól

Tarzan fia.

Izgalmas harcok
Afrika dzsungeljében
gorillákkal.

(Tarzan, a majom ember története)

2 részben. I. rész
ma, vasárnapotól

Szenzációs
afrikai
felvételek!

Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

„RENAISSANCE“

Strada Bratiano
Minerita-palota
Weitzer J.-ucca

báli árjegyzéke:

Crep de chen minden létező színben	Lej 425.-	Velour chiffon selyem bársony... ..	Lej 475.-
Crep charmeuse divatszineken	Lej 590.-	Bengaliu minden színben	Lej 550.-
Marocain 40 színben	Lej 390.-	Crep Eolin divatszineken... ..	Lej 475.-
Crep lammé	Lej 625.-	Ia crep de chen minden színben	Lej 590.-

Báli selymek óriási választékban.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja

A csoport 1109-es számú tag: Erbeszkern János és az 1296. sz. tag: id. Tóth Gábor elhunytát gyászolja. A tagjárulékok ezek után is esedékesek és beszédetnek. A tagok száma 2579-re emelkedett és folytonosan szaporodik, mert polgártársaink érzik, hogy a csoportba való belépésükkel családjukkal szemben kötelességet teljesítenek. 40. éven aluli jelentkező azonnal, idősebbek orvosi vizsgálat ajánlatára dr. Luszt Ferenc Arad, Bul. Reg. Maria 9. I. em. renklő órák alatt, a 60 éven felüliek csak egy évi várakozási idő után lépnek tagsági jogaikba, vagyis: a temetkezési segély csak abban az esetben fizetett ki elhalálozásuk esetén, ha a felvétel napjától, a halálozás napjáig legalább egy év eltelt. Felhívjuk tagjainkat, hogy akik a tagkönyvecskéjüket nem váltották ki még e hónapban váltsák ki, vagy jelentsék be kilépésüket, mert az igazgatóság kitérli. Egyben értesítjük, hogy a 49-ik halálozási járulék szelvénye vált esedékessé.

A tagokat érdeklő tudnivalók mindenkor az Aradi Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

Szerkesztői üzenetek.

Szomorú anya. Miután férje ilyen brutálisan viselkedik önrel szemben és semmit sem keres, nincs más segítség, mint a válás. Kár, hogy a lakást férje

nevére iratta. A vállást illetőleg forduljon ügyvédhez. — Tavasz álom. Ön az ideált, a tökéletes férfit keresi és ez nagy baj, mert olyan csak a regényekben van. Azt tanácsoljuk, hogy válasszon udvarlót közül és ne sokat habozzon, a nagy szerelem nélkül egy kis szimpátiával kötött házasság is lehet boldog. — Csinos 15. 1. Lehet egy fiúval szemben szeretetreméltó anélkül, hogy tulbizalmas, vagy kiábrándító volna. 2. Hogy miképpen bánjon egy fiúval, az attól függ, hogyan viseli magát az a fiú és mit várhat tőle a jövőben? 3. Nem illik. 4. Garde de dame nélkül az sem illik. — Melegségre vágyom. Ha nincs társasága és unatkozik, iratkozzon be valamely sportegyletbe, ahol jobb társaságra tehet szert. Egy önálló keresettel és szép lakással bíró csinos, fiatal nőnek akadhát még szerencsése, csak várjon türelmmel, még semmit sem késett. — Özv. A. L-né, Csillaghegy. Levélben eljástunk illetékes helyen s ott azt a határozott megnyugtatóst kaptuk, hogy ügye nem aludt el, folyamatban van, igaz, hogy egy kicsit lassan halad. Különbözn pedig az ügy jelenlegi állásáról teljes és részletes beszámolót fog Ön rövidesen kapni levélben. — S. A. Nem érdemes. — U. Béla. A németszentpéteri gözmalomról szóló Ön által jelzett híradást még ma napig nem kaptuk meg, s így természetesen nem is hozhattuk. — V. Lidia, Arad. Beküldött verse és novellája — sajnálatunkra — nem ült meg a mértéket. — Régi előfizető, Arad. Kérdését a kapupénz dolgában illetékes helyre juttattuk, ahogy konkrét választ kapunk, nyomban közöljük Önrel.

Az aradi Apolloban ma, vasárnaptól Puty Lia

az ünnepelt mozisínésznővel a főszerepben

NINON.

Az előadások 3, 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Ki akar érettségét? Középiskolai ösztönyt magánvizsgálatokra és érettségire teljes anyagi felelősség mellett előkészít Galgóczy Magántanfolyam
Budapest, VIII., Mária Terézia-ter három.

ARAD LEGFORGALMASABB
UTVONALAN

szálloda és vendéglő

kitűnő felszereléssel, olcsón ELADÓ. Megbízott Györffy „Mures” Irodája Arad Str. Unirel (Fábián Gábor-u.)

«««« Viccen »»»»
„A ROKA” vezet.

Saját termései tisztán kezelt

Ó-BOR

palackozva kapható
Földes gyógyszertárban

Bérbeadó

azonnal az aradi Hotel Central étterme, bálterme, kerthelyisége összes mellékhelyiségekkel és ieltárral. :- Ertekezni: Hotel Central tulajdonosnál Aradon.

HIRDETÉS.

Alóírott Comlăus község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy az országos vásárok és heti piacok 1927. évi vámszedési joga az 1927. évi január 10-én délután 3 órakor a községüzemnél tartandó árverésen bérbe fog adni, melyre venni szándékoznak ezzel meghívotnak.

Comlăus, 1926. dec. 24.

SÉR- és HASKÖTŐK

állandó raktára és javítása. — Keztyük tisztítását és javítását olcsón vállalom. MARTIN, Arad, Strada Horia (Szántay-palota)

Ha fáj a lába Rada János cipész üzletét, ki bármilyen érzékeny lábakra készít cipeket és kényelmes cipőt akar, keresse fel pót. Str. Caragiale (Csiky G.-u.) 20. sz. alatt.

Kiskereskedők figyelmébe! Mielőtt cukorka- és csokoládé szükségletét beszerzi, olvasson keresse fel a Bonbonerie „Palatul”-t, hol minden fajta árut állandóan dusan felszerelt raktárból előnyös árak és figyelmes kiszolgálás mellett boosáitok rendelkezésre. Bonbonerie „Palatul” Arad, Str. Alexandri I. szám (volt Gábor-üzlet).

Legtökéletesebbek a **NEUTRODYN** rádió-készülékek, melyek kaphatók „ELECTRON” villamosági vállalatnál Str. Moțianu (Forray-ut.)
fütyülés-mentes

Mennyasszonyi fátyolok

koszorúk és művirág ruhadísznek nagy választékban

Ungárnénál

Színházépület.

KAVIAR

KÖZEL — VILÁG
SZAPPAN —
PÜDER —
KRÉM —

BOUQUET D'ORIGAN
ES
BOUQUET DE CHYPRE
CH. DUPRE

Arany éremmel kitüntetve a „MERCUR”

vegyészeti gyár készítményei! **Kozák és Sámson** CLUJ, Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) No. 9.

PERLESSGLOSS-APRETURA

bőrfinyosító készítményei minden más gyártmányt felülmúlnak fény és minőség tekintetében! Minden cipésznek és eszmadárnak elsőrangú érdeke, hogy kizárólag a Mercur-féle apreturát és perlessgloss-t használja, amennyiben színe hagyott bőrknek az eredeti színét és fényét teljesen visszaadja. Kenés közben nem habzik, s így szeplős foltokat nem hagy maga után! Minden jobb bőrkereskedésben kapható!

Német textilgyár

Aradon, Tomesváron, avagy a környéken gyapjnadrag-szövet előállítására

gyárat szándékozik létesíteni

Erdeklődők,

akik alkalmas objektumokat tudnak ajánlani, avagy egyéb előirányos javaslatokkal szolgálhatnak, küldjék be részletes ajánlataikat:

„Baumwollweberel 4934”

jeligére

HAASENSTEIN & VOGLER
A. G. Wien, I., Schulerstr. 11. címre

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VIZUMOKAT | Sándor vizumosztálya szerez **LEGOLCSÓBB**
 C. F. R. bérleteket leggyorsabban könyvkereskedés Arad, Bul. Reg. Maria 10. (Megyeház-
 zal szemben.) — Telefon 5—II. sz. külföldi vasúti menetjegyeket legpontosabban

Trébits Lenke szalonjában estélyi ruhák készítenek.
 4-500 lejért elegáns és izléses **estélyi ruhák** készítenek.
 Állandóan a legszebb divat-
 lapokkal rendelkezem. Str.
 Alexandri (Salacz-u) 6. I. em.

Olcsó árak
Muzsaj-nál Arad
 színházzal szemben.
 Gyapju öltöny téli Lei 1750
 Double raglan v. ulster téli Lei 2350
 Téli kabát szürke sál gallérral Lei 2850
Bőr kabát
 szürke béles és gallér Lei 4000
 Mérték szerinti szabóság.
 Nagy postó raktár.

Kisebb bank kölcsönöket
 I. helybeli betétlázas mellett, hely-
 beli ingatlanokra folyósítanak.
 Haász-iroda Arad, Strada Eminescu
 (Deák Ferenc-ucca) 12.

Benz-Gaggenau
teherautó
 gardános 22 tonnás
 teljesen jó, olcsón eladó,
 esetleg 1/2 tonnás Fordra becs-
 rellhető. — Ugyanott teljesen be-
 rendezett szikvizgyár eladó.
 Cím: az Aradi Közlöny kiadéshivatalában

Casa Cercuata pentru Asigurarile
 Sociale din Arad.
 No. 8377—3578-1.
 PUNTAȚIUNE DE LICITAȚIE
 In baza art. 147 al. 1. și 150 pct.
 1. legea XIX-1907, se aduce la cu-
 noscință generală că în ziua de 11
 Januarie 1927. ora 3 p. m. și în ziua
 de 19. Ianuarie ora 3 p. m. se va ti-
 nea vânzarea prin licitație a mobil-
 lor cuprinse în procesul verbal de
 sechestru No. 3877 ale patronului
 Soc. A. de lemne și Mine din Sebiș
 pentru pretenziunea de 34.511.20 lei
 în favoarea Casei Cercuata Arad.
 Se vor vinde prin licitație mobilele
 cuprinse în publicația de vânzare și
 întrucât la licitație nu se vor pu-
 tea vinde cu prețuri de estimare, la
 a II-a licitație se vor vinde fără con-
 siderare și sub prețuri de estimare
 respective strigare.
 Doritorii de a participa la această
 licitație vor depune 10% vadiu la
 mâna delegatului Casei în ziua și
 ora fixată la fața locului.
 Direcțiunea.
 Casei Cercuata Arad.

Nagyközönség figyelmébe!
 ajánlom dusan felszerelt cukorka és csokoládé raktáramat, hol állandóan a legjobb
 márkájú dessert csokoládék állnak a közönség rendelkezésére. Olcsó árak! Figyel-
 mes kiszolgálás. Bentonerte „Palata” Arad, Str. Alexandri No. 1. (volt Gábor-útlek).

Látogassa meg Ön is Arad, Str. Moise Nicora 2.
 (volt Petőfi-ucca) alatti csinosan berendezett
„Patria”-büffét
 Kiváló italok és egyéb inyene falatok olcsó árért pontos kiszol-
 gálás mellett kaphatók. — Szíves partifogást kér: **D. MIHAILOVICIU.**

A BERNDORFI ALPACCA
ÉS ALPACCA-EZÜST
EVOESZKÖZÖK
 ÉS ASZTALIKÉSZLETEK
 VILÁGSZERTE ELISMERVE
 A LEGJOBBAK.
 KAPHATÓ MINDEN SZAKMABELI ÜZLETBEN.
 FŐRAKTÁR:
 ARGINTARIE-BERNDORF, BUCUREȘTI,
 FUNDATIUNEA UNIVERSITARA CAROL I
 A KIRÁLYI PALÓTÁVAL SZEMBEN.

Csak a "medve" védjeggyel ellátva valódi.

FRIEDMANN szerencséseje kolosszális!
 S. 30.000 első osztályú főnyereményt a 65858 sz. sorsjegy nyerte.
 II. osztályú húzás 1927 január 25- és 27-én!
Huszmillió lej
 = S 750.000. — a érke esetleg egyetlen sorsjeggyel. Nyeremé-
 nyek 500.000 silling, 250.000 silling, 100.000 silling stb.
 készpénzben, minden levonás nélkül.
A világ legelőnyösebb sorsjátéka!
 100.000 sorsjegy — 50.000 nyeresemény. Minden második sorsjegy nyer!
 Sorsjegyárak: 1/8 1/4 1/2 1/1
 új vevőknek: S 8.40 L. 240 S 16.40 L. 460 S 32.40 L. 900 S 64.40 L. 1780
RENDELJE MEG AZONNAL!
 Rendelése kézhezvétel után elküldjük az eredeti sorsjegyet a
 hivatalos játéktervezettel együtt. Fizetendő sorsjegy átvétele után
 Rendelések zárt borítékban a következő címre intézendők:
LUDWIG FRIEDMANN
 WIEN, I. SALZGRIES 12-16.

„CARLTON”
 (volt „BRISTOL”)
 Dunaparton, min- Kitűnő konyha.
 den elképezhető Művészkelt árak.
 kényelemmel. Kávéház.
SZALLODA BUDAPEST.
 IV., Petőfi-tér 6. sz.
 Elsőrangú Duna-étterem és voltári étterem
 Sürgőnyeim: „CARLTONOTEL”

!! Olcsó ház eladás !!
 Belváros legszebb utcájában
 alapincézett magánház 3 szobás
 fürdőszobás azonnal elfoglalha-
 tó lakással 475.000 lejért eladó.
 Kizárólagos megbízott Haász Albert-iro-
 dája Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 12

Uj butorhitel!
 részletfizetésre.
 Ebédlő, háló, fa- és vasbutorok, dí-
 ványok, matracok, ágycetetek, Eden
 pamlagok, zongora, varrogép, írógép stb.
CAROL GARAI
 MAGAZIN DE MOBILE.
 Arad, Piața Avram Iancu 10.

„TRIUMPH”
DOBOZGYAR ARAD,
 Str. Cantacuzino (Határ-u) 33.
 Elváltai mindennemű nyers és borított
dobozok készítését.
 Elsőrendű anyag és munka! Prompt szállítási!
 Versenyképes árak! Tegyén próbarendelést!

Háromszobás,
 fürdőszobás modern magánház szép
 nagy gyümölcsös kerttel, istállóval,
 hosszú bérszerződéssel a volt Tököl-
 tér közelében bérbeadó. — Megbízott:
 Györfi Mures Irodája Arad, Str. Unirel.

Rádió
 és félig kész készülékek (kiték)
 legolcsóbb beszerzési forrás:
Dénes Testvérek
 elektrotechnikai és fémágyár r.-t.
 Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.
 Kérje árjegyzékünket ezen lap ki-
 adéshivatalától 10 lej portómeg-
 térítése ellenében. 7663

ARVERESI HIRDETMEŒY.
 Közhirre teszem, hogy ügyfelem,
 Fekete Gyula pancotai lakos mint
 eladó javára, „TRAIAN” betéti tár-
 saság tenkei cég késedelmes vevő
 kárára, a siriai közjegyző közbe-
 jöttével 1927. évi január hó 14-én
 délután fél 5 órakor, ügyfelem laká-
 sán circa 76 hektoliter 1925. évi bor
 nyilvánosan el lesz árverezve.
 Az árverési feltételek író ambah
 naponta 9—5 óra között, a borok
 pedig ügyfelem pincéjében naponta
 a délelőtti órákban megtekinthetők.
 Pancota, 1927. január 4.
 Dr. Rosti Jenő
 ügyvéd.
 10399

Női szabászati tanfolyam! Divatlap után tanítom
 ösekély tandíj mellett berlini akadémián tanult
 szakrajzaim után, minden e szakmába vágó divatcikket mint pld. legspeciálisabb
 lovaglókabátokat, valamint aljakat. Próba nélkül is kifogástalanok. — Nagy raktár
 kész női felsőkabátokban, melyek áron alul árusítatnak. — Külön mértékosztály.
Felsőkabátok és kosztümöket
 600 lejtől 1000 lejig készítek
 melyek a legkényesebb igényeket is kielégítik.
 Szilvay János **nőiszabó Arad**
 Str. Eminescu 30.
 Szíves part-
 fogást kér.

Van szeretnem Arad és vidéke tisztelt vevő-közönségeinek szives tudomására adni, hogy a rak-táron levő **szesz női és leányka télükabát** és felöltők a mai naptól kezdve saját árban lesznek kiadva. Kelkérem a tisztelt vevő-közönséget, hogy vételkénszer nélkül

győződjön meg utólérhetetlen versenyképességéről!
Minden vevő csinos ajándékban részesül
Iuliu PLESZ Gyula

központi női felöltő nagyáruháza Arad Str. Colonel Pirlei 5. (Vörösmarty-ucca)
A színház hátsó bejáratával szemben
Női felöltők 1000 lejtől felfelé

URODONAL

az ifjúság ősforrása!

ORVOSI VÉLEMÉNY:

"Az URODONAL az emberi szervezetben bárhol fellépő húgysavat feloldja és erős hatása következtében megakadályozza annak képződését. Az URODONAL a húgysavaktól megtisztítja a gyomorfalak izomrostjait, a véreredényeket, a tüdő csucsokat, a bőrt és az idegeket; jótékony hatásával teljesen felírissítja és életerősé teszi a szervezetet. Ha annak idején vlt a tárgyat is képezhetne az URODONAL, kétségtelen hatása ma már slvitázhatatlán."

Dr. BETTOUX,

a montpellier-i orvosi fakultás tanára.
Chatelain Laboratoriumok 2. bis, Rue de Valenciennes, Páris.

Elhizottak, reumasok, szívszélhűdésesek, köves lerakodásban, főfájásban, kiütésekben, emésztési zavarokban szenvedők bizzatok: az URODONAL, miként

a meleg víz a cukrot, oly könnyen és szinte észrevétel nélkül oldja fel a húgysavat. Dobjátok el magatokról a botot és mankót és egyenesedjétek ki, mint az ifjúságok teljének idejében. Mert hála az URODONAL-nak, megtudjátok már emészteni a húst és minden étket, ami ingere szemnek és szájnak. Az URODONAL hatása előtt a salicilos, colchicos és jodos orvosságok, — amelyek különben pillanatnyi enyhülést okoztak csupán — valósággal eltörlődnek. Az URODONAL lefogyasztja, karcsúvá teszi az elhizottakat, a tehetetlenek visszanyerik életerejüket, a mondain nő, akinek a véré megtisztította az URODONAL, visszakapja és továbbra is nagyszerűen konzerválhatja arcának üde bársonyosságát.

Kapható minden gyógyszerboltban és drogériákban.

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET DROGERIA „STANDARD“ 2. STRADA ZORILOR BUCURESTI

NÁTHA - ellen Antigravido. Földes gyógyszerár. 180

SZŐNYEGEK, filémunkák, klubgarnitúra, bőrfotelok, festmények, dísztárgyak, háló, uriszoba, ebédlő, leányszoba, szalonberendezések, tükrök, asztalok, ebéd-lőszékek, vitrin, ágyak, gyermekszék és ágy, falitálcák, szervizek, hintaszék, kis Singer-gép, szalonszekrény, íróasztalok, számológépek, asztalneműk, ágyneműk, szőrmék, férfi ruhák, fű öltönyök, gyermekjátékok, stb. eladó. Sa'góná, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthány-ucca) I. em. jobb. 1000

ELADÓ gyári magánjáró cséplőkészlet 13 éves. Wekerle Ferenc, Sán'ana 56. szám. 207

ELADÓ 8-as HP. cséplőgarnitúra minden kedvező fizetési feltételek mellett. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 237

ELADÓ két világos háló szoba Marksteiner asztalnál. Orszá. u. 1. 240

ELADÓ ZONGORÁK!
Rövid Dórr 45.000, Koch & Corset piano 45.000, Kereszthúros új Hoffman C. 65.000, Hamburgi Bór vasszerkezetű 25.000, K. Löhrer Wien, hangverseny 20.000 lejtért ELADÓ. Melts zongorakészítő Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-ucca.) 197

Oktatás.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 214

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró-és szabásati tanfolyam, az esti órákban is. Arad, Str. Eminescu 6. 6934

Ellátás.

HÁZIKOSZT jutányosan kapható Arad, Str. Tampa (Darányi-ucca) 8. Ugyancsot két leány teljes ellátást nyerhet. 216

Kérjen

Buziási Phoenix
Szermessétes ásványvízet.
Elsőrendű asztali és borvíz.

Üzletek.

PÉNZKÖLCSÖNT keresek prima be-táblázásra. Ajánlatokat „Hitelekép” jel igére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 7827

TÁRS keresetik perzsaszőnyeg szü-véshez. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 251

Konkurrenciamentes
éink gyári-áshoz

társ kerestetik
100-150.000 lej készpénzzel. Komoly reflektánsok ajánlatait „100 ösz-zalékos nyereség” jellegre a lap kiadóhivatalába kérem. 227

Ingatlan.

HÁZ eladó. Arad, Str. Badea Carlton (Angyal-u.) 6. 199

LUDIG-TELEPEN 92. számú házhely eladó. Bővebbet Calea Saguna No. 214. Radovánnál. 243

ELADÓ kisebb magánház 2 szoba, konyha és melléképítményekkel. Arad, Strada Numa Pompiliu (Kasza-u.) 73. 245

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudni való az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjaznak az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés: a hétköznap 4 lej — péntek, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegyen, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, az: minden egyes esetben megválogatassa, illetve helyesbítse. *** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. ***

Levelezés.

SÁPADT, VÉRSEGEY
és gyöngye gyermekünknek adjunk hideg évszak beálltával Egger Emulsiót mely a legjobb csukamájolajból készült. Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában.

„NAGYVARADI” jelégere levéi van. 242

MEGISMERKEDNÉK olyan intelligens uriemberrel, akinek domborműnyomásos névjegyére és levélpapírosra van szüksége. Megrendelhető minden papírkereskedésben. 7291

Alkalmazás.

HÁZMESTERPAR boltiszolgái teendőkkel egybekötve január 15-iki belépésre felvétetik. Jelentkezni a Lincleumban, Arad, Bulv. Regina Maria 8. 158.

PAPIR és nyomtatvány szakmában jártas helyi ügyök felvétetik. Ajánlatok az Aradi Közlöny kiadóhivatalába intézendők. 182

HIRDETÉSSZERZÉSEN jártas férfit, esetleg nőt keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 151

KINDERGARTNERIN oder Deutsches fraulein wird gesucht für den 1-ten April für zwei Buben 2½ und 4 Jahre. Offerte mit Zeugnissen und Lichtbilder dr. Lörincz, Deva. 205

FELIS BOLGÁRKERTÉSZT keresek. Jelentkezni Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 13. száma. 226

FŐZNI tudó minden felvétetik. január 15-re. Radnai-ut 37. 211

INTELLIGENS, szerény magyar ur-leány állást keres kisebb gyermekek mellé házikisasszonynak, vidékre is megjelöltek Scholcz Klári, Sanicolianu-címére kérének. 204

ÁLLAST keres utihánál úrnőnél, vagy gyermek mellé munkaszertető, jó bizonyítvánnyal rendelkező nő. Özv. Tusz Pálné, Arad, Borona-u. 23. 215

INTELLIGENS fiatal, leány, gyermek mellé vagy házikisasszonynak ajánlok. Leginkább vidékre menne. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 213

FRAULEIN sucht Stelle zu Kinder. Adresse im Blattes der Aradi Közlöny. 243

BELVÁROSI FÜSZER ÉS CSEMEGE-üzlet vezetésére egy agilis vezetőt keresek, ki kaucióval rendelkezik. Ajánlatokat kérem 60.000 jelégere az Aradi Közlöny kiadójába. 238

NAPPALRA állást keres gyermekszertető intelligens nő. Háztartásban segítkezik és varráshoz ért. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 252

DEUTSCHE Erzieherin wetche die rumanische Sprache auch voll ständig besitzt mrd zu zwei kleinen Buben von 7 und 5 Jahren gesucht. Adresse: Tivadar Spitz, Arad, Str. Cloșca No. 9. 230

KISASSZONY németül tudó alkalmazást nyer kölcsönkönyvtárban Kerpel Lszó. 261

NAGYOBB kifutótu felvétetik Inguszdobozgyár. 181

KIFUTÓ leány azonnal felvétetik. Mandel Testvérek, Simonyi-ucca 13. 246

NÉMET gyermekgondozónót keresek 1½ éves leánykához február 1-ére. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 253

CUKRASZEGÉDET elsőrendű munkást február hó 1-re keres Wüd cukrászda. 236

IDŐSEBB, egyedül álló urnő keres intelligens izraelita házvezetőnőt, jelentkezni lehet Arad, Str. Cantacuzino (Hátar-ucca) 52-54. 262

INTELLIGENS nyugdíjas vagy állást vesztett tisztviselő nagy jövedelmű foglalkozást nyerhet. „Literatura” Arad, Bulv. Regina Maria 12. Jelentkezni délelőtt 12 órákor. 257

Lakás.

MOSÓTZY-telepen 2 szobás magánház kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 231

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó, Calea Saguna 113. 229

ARAD, Bulv. Carol 77. sz. a csinosan butorozott szoba esetleg ellátással kiadó. Bővebbet a házmesternél. 247

IRODAHELYISÉGNEK kiválóan alkalmas két nagy szoba a központban rögtön átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 260

KÉTSZOBÁS lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 259

Vétel és eladás.

108 DRB. EGYESÜLT BANK RÉSZVÉNY (Banca Asociață) ELADÓ névértéken alól is. Megbízott: Dr. Vajda Iván ügyvéd Arad, Str. Bratianu 3. 234

VIZUMOK követtségéknél tleveleloszabitások. C.F.R. bérletet

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szótárral szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintőz.

Ismeret az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdávaliat.